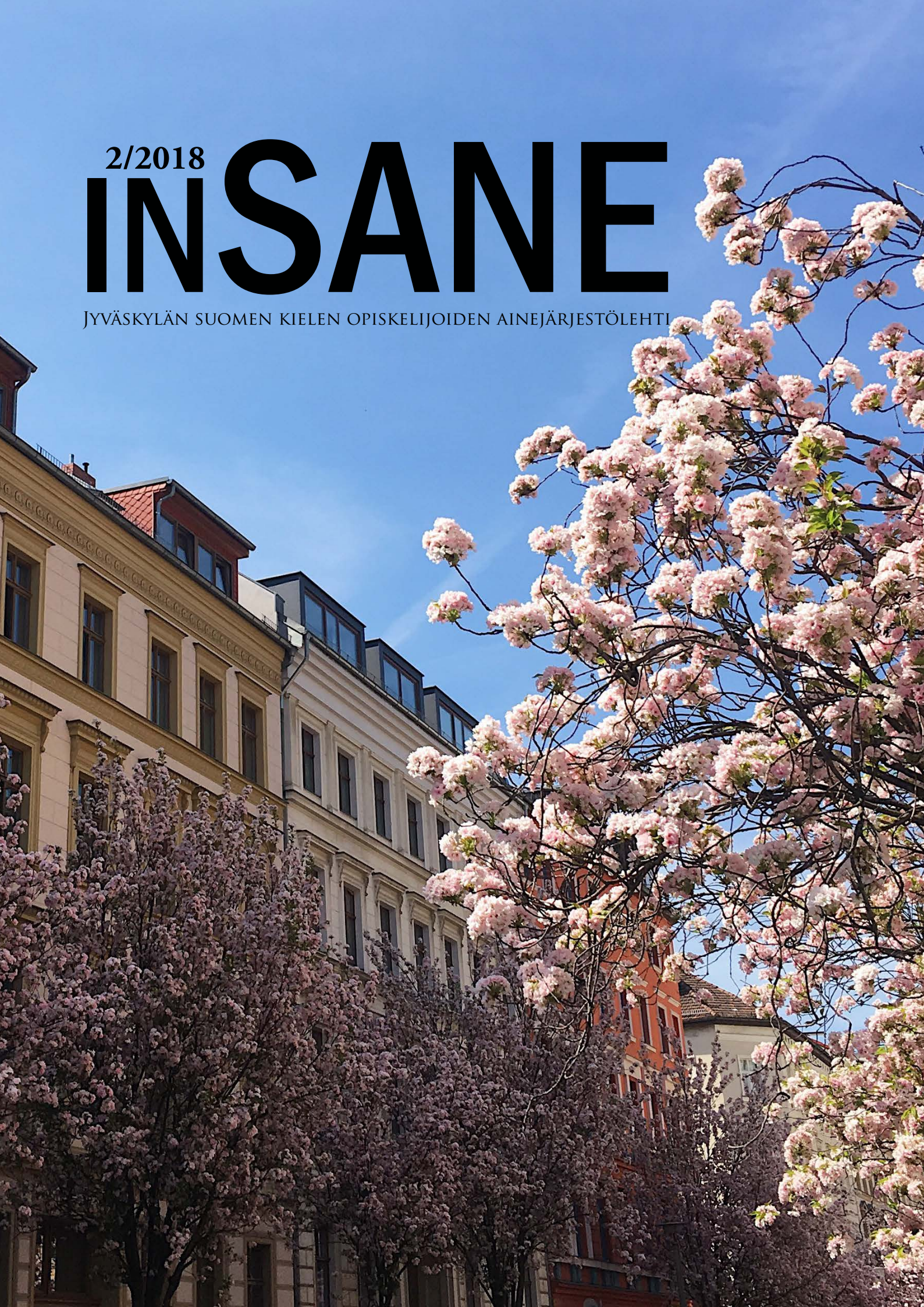

2/2018

INSANE

JYVÄSKYLÄN SUOMEN KIELEN OPISKELIJOIDEN AINEJÄRJESTÖLEHTI

Sanen aktiivit 2019

Sanen syyskokouksessa valittiin aktiivit vuodelle 2019. Kurkkaa sivulta 7, keitä ensi vuoden hallituksesta löytyy.

IHMISET

- 6 Terkut ympäristövastaavalta
- 7 Sanelle uudet aktiivit
- 8 Puheenjohtajalta
- 9 Hallituspalsta
- 14 Sane maailmalla
- 16 Henkilökuva: Esa Lehtinen

ILMIÖT

- 4 Sanelämää
- 10 Fuksijuttu
- 22 Tiede & tiede vol 36

YMPÄRISTÖT

- 12 Jyväskylän ytimessä
- 18 Kysely
- 24 Kurkistus kierrätykseen
- 28 Minun ympäristöni

HUUHAA JA PUUHAA

- 21 Taitossa kuultua
- 32 Kolmen ruokalajin illallinen Sanen emäntien tapaan
- 36 Testaa: mitä näet ympärilläsi?
- 39 Horo skooppi

Sanen tapsat järjestivät syyskuussa aivan uudenlaisen tutustumispelin. Katso sivulta 4, miten tämä onnistui.

Sivuilla 10–11 pääset tutustumaan siihen, millainen oliko se fuksi oikein onkaan.

InSanen 17. vuosikerta

Julkaisija

Jyväskylän yliopiston suomen kielen opiskelijoiden ainejärjestö Sane ry

Päätoimittajat

Anna-Kaisa Koskelo
Marke Rissanen

Muut toimittajat

Heta Aho
Kiia Hakkala
Peppi Kajoluoto
Elina Kivelä
Marjaana Kujamäki
Maija Lehtonen
Aleksi Mäkelä
Anni Mäkelä
Vilma Mäki
Patricia Puhakka
Salla Saari
Ella Suhonen
Tiina Vieramo

Etukansi

Anna-Kaisa Koskelo

Takakansi

Ella Laakso

Taitto

Heta Aho
Peppi Kajoluoto
Elina Kivelä
Anna-Kaisa Koskelo
Maija Lehtonen
Anni Mäkelä
Marke Rissanen
Tiina Viertamo

ISSN

2343-5488 (verkkójulkaisu)

Elämän mutkista ja muutoksesta

Meidän kummankin lapsuuteen ovat kuuluneet pelot, hiekkatiet ja pienet luokkakoot. Rantasaunat, lehmät ja Valtra. Maaseutu on saanut meidät muun muassa kunnioittamaan luontoa ja opettanut meille kärsivällisyyttä. Kun lähimmän kaverin luokse on matkaa toistakymmentä kilometriä ja linja-autoja kulkee muutama päivässä, ei malttamattomuus auta.

Maalaistyttyjä kun olemme, koimme molemmat Jyväskylän sopivan kokoiseksi kaupungiksi asua ja elää opiskeluaikana. Tämä oli suuri syy siihen, miksi lähdimme rakentamaan omaa elämäämme ja itsenäisyyttämme Jyväskylään. Jyväskylän ympäristössä voi kohdata sopivassa suhteessa sekä kauniit luonnonmaisemat että opiskelijakulttuurin. Tämä on osaltaan auttanut meitä kotiutumaan Jyväskylään. Yhdeksi merkittäväksi asiaksi olemme kokeneet myös sen, että olemme voineet tehdä omista kodeistamme itsellemme turvapaikan. Paikan, jossa on hyvä olla.

Sopeutuminen ei kuitenkaan aina ole helppoa, kun sosiaaliset ympäristöt, maisemat ja luonto muuttuvat. Tämä vaatii aikaa ja totuttelua. Välillä mieleen voi hiipiä jopa epäilyjä siitä, onko täällä ollenkaan sijaa minulle. Tämä sai meidät pohtimaan, mikä oikeastaan tekee ympäristöstä kodin? Onko kyse materiasta, läheisistämme vai ainoastaan ajatuksesta päämme sisällä? Jokainen tehkään tulkintansa itse.

Se, mistä tulemme, vaikuttaa siihen, millaisia olemme. Erilaiset ympäristöt muovaavat meitä läpi elämämme. Tämän vuoksi halusimme lehdessä käsitellä elämän ympäristöjä sanan monessa merkityksessä: luonnonympäristön, rakennetun ympäristön ja sosiaalisen ympäristön näkökulmasta.

Me olemme saaneet kasvaa ja elää puhtaassa, turvallisessa ja oikeudenmukaisessa ympäristössä. Tehdään yhdessä parhaamme, jotta myös muut saavat kokea tämän.

Anna-Kaisa Koskelo
Marke Rissanen

www.facebook.com/sanejkl/

www.instagram.com/sanejkl/

Verkkosivut
<http://sanery.org>

Tuhotun lipun arvoitus

Syksyn tullen ainejärjestöömme liittyy vuosittain ihania uusia suomen kielen opiskelijoita. Vanhat opiskelijat odottavat innolla uusiin opiskelijoihin tutustumista, ja uusia opiskelijoita saattaa hieman jännittää, löytyykö uudesta ainejärjestöstä samanhenkisiä ihmisiä.

Tapahtumavastaavana

ajattelenkin, että tärkeintä syksyn tapahtumissa on tutustuttaa uudet ja vanhat opiskelijat toisiinsa. Tästä syystä päätimme suunnitella aivan uudenlaisen tutustumispelin: Tuhotun lipun arvoitus.

Tuhotun lipun arvoitus -peliin osallistui 20.9. yhteensä 25 sanelaista ja 15 yhteistyökumppania.

Pelissä joukkueet etsivät yhteistyökumppanimme ja pyrkivät löytämään mahdollisimman monta niihin piilotettua vihjetä ratkaistakseen tuhotun lipun arvoituksen. Pelin neuvotteutilana toimi tapahtuman pääyhteistyökumppani Food and Bar Passion.

Pelissä nähtiin monenlaisia kisatyylisiä rennosti

hengailusta hikiseen taistoon. Voittajatiimi piti pelin lomassa jopa pienet kotibiilet oman joukkueen kesken. Tapahtumavastaavan näkökulmasta peli onnistui hienosti: sää suosi kisaajia ja osallistujilla vaikutti olevan hauskaa.

PATRICIA PUHAKKA

MARKE RISSANEN

Kuvassa pelin viisihenkinen voittajatiimi, jossa fuksit ja varttuneemmat sanelaiset yhdistivät voimansa onnistuneesti.

KiVifutis 2018

Lokakuun 10. päivä, Aleksis Kiven päivä, oli pelipäivä. Kivifutis 2018 pelattiin Vehkalammen kentällä. Sanen ensimmäinen peli oli Parkun ja Imagon yhteisjoukkuetta vastaan. Peli oli tasaista, mutta lopulta Parku/Imago vei voiton 3-2.

Lööpillä oli paljon vaihtopelaajia, mikä helpotti heidän tilannettaan, sillä Sanella vaihtopelaajia oli vain kaksi. Tämä näkyi Lööpin vahvoina otteina, koska he veivät ottelun lukemin 3-0. Kolmantena vastaan asettui Magna Carta. Peli oli tasaisempaa kuin Parku/Imago joukkuetta vastaan. Sanella oli täydet mahdollisuudet voittoon, mutta Magna Cartan viime hetken maali Sanen verkkoon

päätti ottelun loppulukemin 2-2.

Viimeinen peli oli Asterixia vastaan. Sane tykitti maaleja Asterixin verkkoon minkä ehti. Ottelun loppulukemat 9-0 Sanen hyväksi sinetöi mahtavan turnauksen. Näillä eväillä on hyvä jatkaa ensi vuoden turnaukseen.

Sane sijoittui kolmanneksi voittajajoukkueen Parku/Imagon sekä Lööpin jälkeen. Sanen taakse jäivät Magna Carta sekä Asterix. Kiitokset kuuluvat Sanen ylivoimaiselle maalitykille Aarolle, mahtaville maalivahdeille Panulle ja Villelle sekä kaikille muille Sanen erinomaisille pelaajille!

VILMA MÄKI

InSanen taittokoulutus

InSanen taittokoulutus järjestettiin 30.10.2018 yliopiston X-rakennuksella. Koulutukseen osallistui kahdeksan taitosta kiinnostunutta sanelaista. Taittokoulutuksen tavoitteena oli opetella julkaisuohjelma InDesignin peruselementtejä, harjoitella taittamista itse ja näiden kautta tehdä mahdolliseksi ainejärjestö-

lehden taittoon osallistuminen.

Tällä kertaa päätoimittajat halusivat kokeilla uudenlastasta opastusta taitton saloihin: taittokoulutus järjestettiin luentomaisesti, ja jokainen koulutukseen osallistunut taittoi oman aukeaman ennalta suunniteltujen ohjeiden mukaan. Palaute tällaisesta koulu-

tuksesta oli positiivista, ja myös päätoimittajien mielestä tapahtuma oli onnistunut.

Yleensä InSanen päätoimittajat järjestävät taittokoulutuksen kaksi kertaa vuodessa: keväällä ja syksyllä. Koulutus järjestetään samoihin aikoihin, kun ainejärjestölehteä aletaan taittaa. Näin taitosta kiin-

nostuneet sanelaiset pääsevät halutessaan taittamaan myös oikeaa lehteä koulutuksen jälkeen. Taittokoulutus on jäsenistölle ilmainen ja antaa pohjaa esimerkiksi uusille työelämätaidoille.

MARKE RISSANEN

Perinteiset boolibileet

Sanen joka syksyiset boolibileet järjestettiin tänä vuonna Lillukassa. Suuri joukko sanelaisia ja sanenmielisiä kerääntyi lokakuuisena iltana paikalle nauttimaan niin toistensa seurasta kuin isännän sekoittamasta boolista ja naposteltavista.

Boolibileperinteen hengessä vuosikurssirajat rikkoutuivat ja fuksit pääsivät tutustumaan myös aiempien vuosikurssien opiskelijoihin. Saapuipa paikalle

myös pari ännän vuoden opiskelijaa!

Illan aikana sanelaiset pääsivät ottamaan mittaa toisistaan leikkimielisen joukkuekilpailun merkeissä ja puheensorinan taustalla kuului sanelaisten luoma Sanen bileet -kappaleista. Tunnelma oli rento ja iloinen eikä boolikaan päässyt loppumaan ennen aikojaan. Kiitokset kaikille paikalle saapuneille!

ELLA SUHONEN

Kuvassa sanen isäntä Maija Lehtonen, joka tälläkin kertaa sekoitti maistuvan boolin.

Terkut ympäristövastaavalta

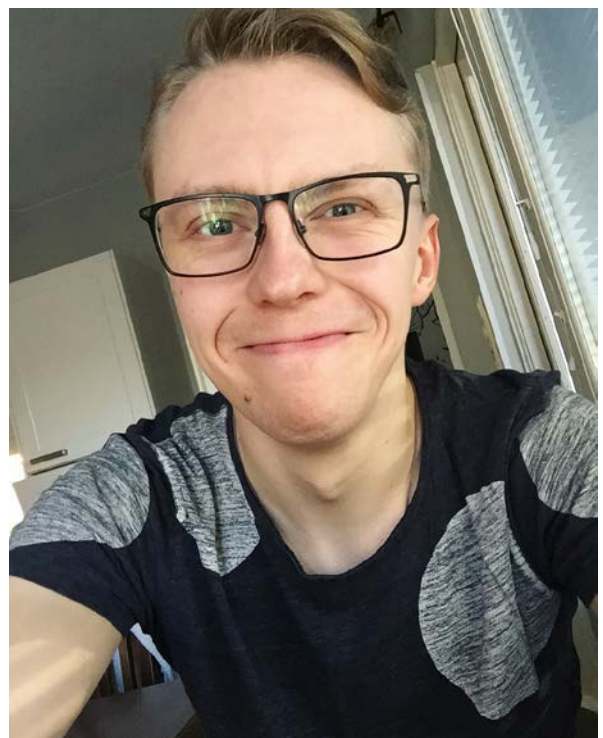
Ympäristövastaava Aleksi tässä moi! Tämähän on melkein meikäläisen nimikolehti, heh. Sanen ympäristövastaavana mä pidän (tai ainakin yritän pitää) huolta siitä, että hommat hoituisivat mahdollisimman ympäristöstävällisesti.

Meidän ainejärjestössä esimerkiksi kokouksia varten ei printata turhia papereja vaan esityslistat löytyvät tietokoneiden ruudulta sekä tapahtumissa ruuat ja juomat nautitaan uudelleen ja uudelleen kestoastiolta

ja ne kelpaavat (ja maistuvat) kaikille ruokavaliosta riippumatta.

Lisäksi ympäristövastaavana mä käyn JYY:n ympäristövaliokunnan kokouksissa sekä täytän Sanen vastauksen JYY:n vuosittaiseen ympäristökilpailuun.

**TEKSTI JA KUVA
ALEKSI MÄKELÄ**

Sanelle uudet aktiivit

Sane ry:n sääntömääräinen syyskokous pidettiin 6.11.2018.

Syyskokouksessa 6.11. Opinkivellä hyväksyttiin Sane ry:n toimintasuunnitelma ja talousarvio kaudelle 2019. Lisäksi valittiin uudet aktiivit ensi kaudelle.

Syyskokouksen myötä aktiiveihin löytyi paljon uusia kasvoja eri vuosikursseilta. Uudet aktiivit vaikuttavat hyvältä porukalta, jossa on sopiva sekoitus uutta ja vanhaa. InSanen toimitus onnittelee kaikkia valittuja!

Hallitus 2019:

- Marjaana Kujamäki, puheenjohtaja
- Veera Männistö, varapuheenjohtaja ja Lingviestit-vastaava
- Aleksi Mäkelä, sihteeri ja tiedotaja
- Tuomo Niiranen, rahastonhoitaja ja kansainvälisyysvastaava
- Pinja Uusitalo, korkeakoulu- ja sosiaalipoliittinen vastaava, ym-

päristö- ja kehy-vastaava sekä Jano-vastaava

- Peppi Kajoluoto, haalarimerkki-vastaava
- Ville Kuusisto, tapahtumavastava ja liikuntavastava
- Veera Niutanen, fuksivastava

MARKE RISSANEN

KIIA HAKKALA

Kuvassa hallitus 2019.

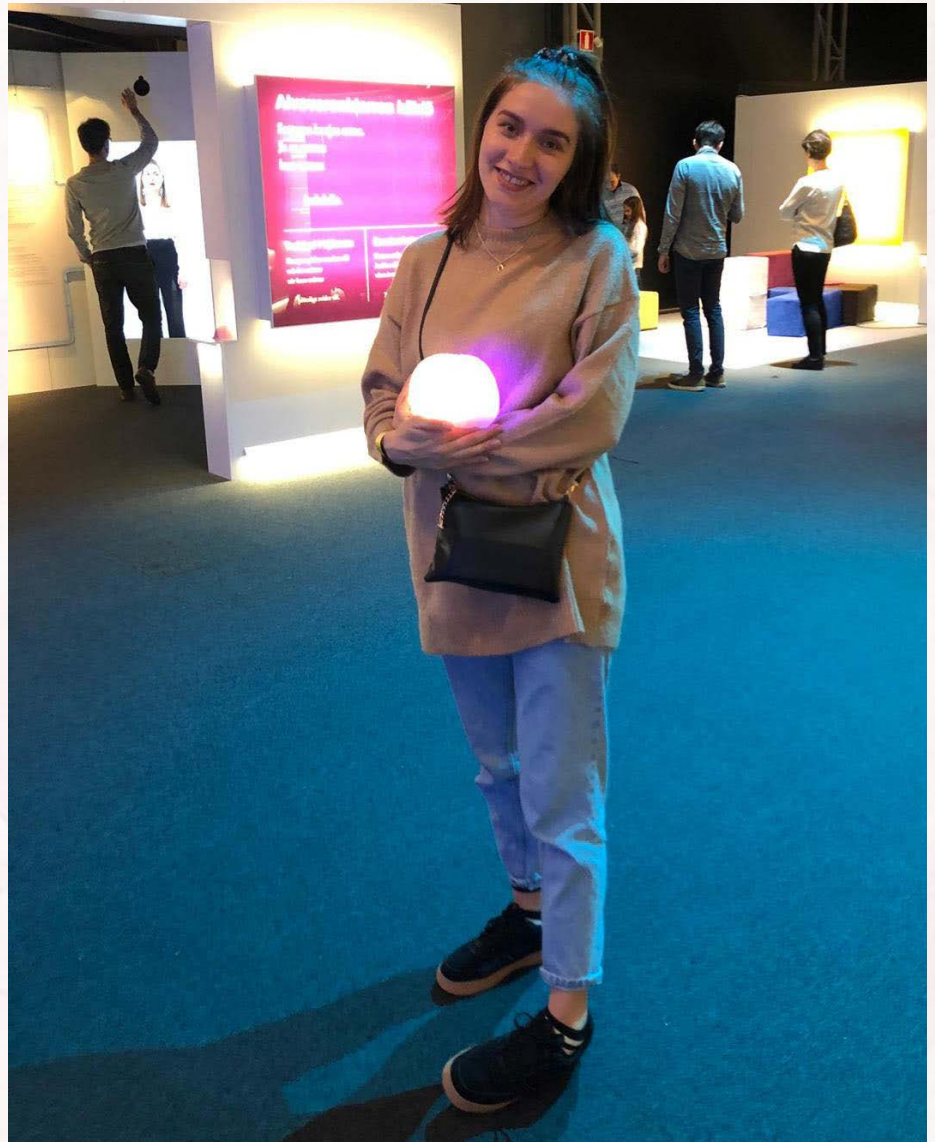
Suuren ilmastoahdistuksen aika

VERA NYBLIN

MILLENIAALIA sukupolvea on usein kutsuttu kaikista ilmastoahdistuneimmaksi sukupolveksi. Olemme kasvaneet huolestuttavien uutisten ja tutkimustulosten keskellä. Olemme kuunnelleet spekulointia ja seuranneet tutkimuksen edistymistä koko elämämme. Silti omankin valtiomme hallitus kiistelee vielä vuonna 2018 siitä, onko ilmastonmuutos edes totta ja mitä sen eteen tarvitsee tehdä. Lapsuudessamme yhä useampi talous alkoi lajitella biojätteensä muovisiin biopusseihin - sittemmin on huomattu, että moni biomuovi hajoaa mikro-muoviksi. Toisinaan tuntuu, että askeleita otetaan taaksepäin vähintään yhtä tiheään kuin eteenpäin.

Tämän vuoden lokakuussa julkaistiin hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneeli IPCC:n erikoisraportti Global Warming of 1.5°C. Raportissa käsitellään mahdollisuutta rajoittaa ilmaston lämpenemistä Pariisiin ilmastopöytäkirjassa asetettuun 1.5°C:n tavoitteeseen vuoteen 2030 mennessä. Samassa raportissa todetaan, että ihmiset ovat aiheuttaneet jo noin yhden asteen lämpenemisen esiteollisen ajan jälkeen. Tällä vauhdilla ilmaston lämpeneminen etenee kriittiselle tasolle jo vuosisadan puoleenväliin mennessä. Huonoja uutisia siis.

Uutiset tai raportit eivät lopu tähän. Lähes välittömästi IPCC:n raportin julkaisemisen jälkeen saimme lukea WWF:n Living Planet 2018 -raportista, jossa kerrotaan luonnon monimuotoisuuden köyhtymisestä ja ihmisen aiheuttamasta sukupuuttoaallostasta. Maailman selkärankaisten eläinten määrä on pudonnut lähes

60% ja niitä on nyt vähemmän kuin koskaan. Tällainen köyhtyminen joutuu ennen kaikkea luonnonvarojen ylikulutuksesta ja maankäytöstä. Näiden lisäksi monimuotoisuutta uhkaavat taudit ja vieraslajit, saastuminen sekä ilmastonmuutos. Huono uutinen jälleen, ja taas kerran lähes täysin ihmisen syytä.

Kaiken tämän jälkeen ilmastoah-

distuneisuutta ei voi ihmetellä, eikä sille ole yksiselitteistä parannuskeinoja. Olemme jo suhteellisen syvässä omissa suossamme. Vapauten sen kaikissa muodoissa ja mukavuuksissa on jo totuttu. Lentäminen on halpaa ja helppoa, vesivessa on välttämättömyys, yksityisautoilu säätelee rakentamista ja pakkaamme lähes kaiken kertakäyttöiseen muoviin. Pillien

ja kertakäyttöaterimien kieltäminen tuntuu korkeintaan torjuntavoitolta, kun samaan aikaan ympäristölle haitallisia tukia puolustetaan ja maailman valtaapitävät vielä pohtivat, uskovatko koko asiaan.

Kuten mainitsin, en ihmettele ilmastoahdistusta. Tunnistan sen itsessäni ja ystäväissäni, ja vanhempien sukupolvien välinpitämättömyys toisinaan lamauttaa. Miten kyseessä voisi olla mikään muu kuin kaikkien meidän yhteinen asia, kun kyseessä on maapallo, jonka me ja lapsemme

perimme? On yksi asia, joka kuitenkin toisinaan ihmetyttää. Tämä asia on sentään positiivinen, nimittäin sukupolvemme yhtenäisyys ilmastomuutoksen äärellä. Ahdistuksesta kumpuaa jotain todella voimakasta. Ilmastomarssi kokosi lokakuussa yhteen noin 8 000 huolestunutta maapallon puolustajaa. Sellainen määrä ihmisiä voi tehdä jo paljon.

Sanessakin olemme vähentäneet viime vuosina esimerkiksi turhan paperin ja muovin kulutusta, sekä panostaneet esimerkiksi kesto-

astioiden käyttöön. Onko tällaisilla pienillä asioilla todella merkitystä? Lähes kaikki suuret ajattelijat, kuten Nälkäpelin presidentti Snow, ovat sanoneet, että pelkoa suurempaa on vain toivo. Niin kliseistä kuin se onkin, tässä on mielestäni totuutta. Ahdistus voi olla tärkein voimavaramme, koska se synnyttää toimia. Toiminta on nyt välttämätöntä, ja tässä ihan jokaisella teolla ja valinnalla on merkitystä.

KIIA HAKKALA

Opiskelijan luonnollinen elinympäristö

TIESITTEKÖ, että aavikkokissat ovat aktiivisia yleensä öisin saalista etsiessään? Saaliin saadakseen ne ryömivät hitaasti eteenpäin ja piiloutuvat puskiin. Tajusin, että opiskelijat ovat aavikkokissoja. Saalis on essee, jonka tekeminen ajoittuu yleensä yöaikaan, sillä päivät on tarkoitettu lähinnä Netflixin katsomiseen. Leijona saattaa reippaasti hyökätä saaliinsa kimppuun, mutta opiskelija ryömii aavikkokissan tavoin hitaasti kohti tietokonetta tai piiloutuu sohvatyynyihin.

WIKIPEDIA on oivallinen paikka vältellä esseitä, sillä siellä voi päätyä lukemaan aavikkokissan elinympäristöistä. Ajattelin ennen, että yliopiston kirjasto on luontevin elinympäristö opiskelijalle, koska muiden opiskeluinto tarttuu varmasti itseinkin. Todellisuudessa kahden tunnin aikana syntyy yksi virke. Eikä sekään liity aiheeseen, vaan tuskan purkamiseen.

JOS opiskelijoista tehtäisiin todenmukainen Wikipedia-artikkeli, voisi sen elinympäristöt-kohdassa lukea näin: "Opiskelijan voi usein kohdata yliopiston kirjastolla, mutta luontevimmillaan se on sohvalle rakennetussa tynnylinakkeessa." Ja se on ihan okei.

MARJAANA KUJAMÄKI

MARIKA KUJAMÄKI

Mikä fuksi?

Oletko koskaan miettinyt, mikä on kaikille fukseille yhteistä? Tai mistä meidän ruokaympyrä koostuu? Tämä teksti vastaa kaikkiin kysymyksiisi!

*Teksti sisältää lähes suoria lainauksia koirakirjoista.

SIIRI HYNÖNEN

KEHITYS

Yliopiston kynnyksellä fuksin elämä muistuttaa lan-kakerää, jonka toista päätä ei tunnu millään löytyvän. Kasvukivut ovat tyyppillisiä. Oman tietämättömyyden ja voimavarojen rajallisuuden ymmärtäminen uhkaavat terveyttä ja henkistä hyvinvointia. Ryhmytymisen tärkeys korostuu, kun fuksi pohtii omia valintojaan ja elämän merkitystä. Samastumisen tunne on korvaamaton.

Mistään tietämätön fuksi on aluksi varovainen ja viattoman oloinen. On kuitenkin muistettava, että jokainen on pohjimmiltaan jääräpää. Liika itsevarmuus on kompastuskivi, jota on hyvä pyrkiä välttämään. Ilman kunnollisia rajoja fuksi luo oman akateemisen vapautensa: kurssivalintoja ohjaa itsenäinen suoritustapa ja opintoraha kuluu Jurri Apinan tölkkiin.

ULKONÄKÖ

Nuoren fuksin tunnistaa epävarmasta kehonkielestä, joka saa muut opiskelijat kiusaantumaan. Fuksille kannattaa kuitenkin mennä puhumaan. Pakenemisreaktion välttääksesi lähesty edestäpäin ja keksi puheenaihe.

Fuksin olemus muuttuu, kun lajitoverit ja Kauppakadun baarit tulevat tu-

tuiksi. Suurin oivallus liittyy kuitenkin kehonkielen hallintaan. Pakon edessä fuksi oppii esittämisen jalon taidon, jonka avulla hän vakuuttaa olevansa oikeassa paikassa oikeaan aikaan.

Myös vaatetus erottaa fuksin muusta haalarikansasta. Fuksi on se, joka ei ole noudattanut pukukoodia.

LUONNE

Fuksit on monenkirjava joukko! Seuraa löytyy aina, olitpa suunnitellut brunssia tai jatkojen jatkoja. Lukufuksi on tunnollinen opiskelija, joka kuluttaa kirjaston penkkiä myös vapaa-ajallaan. Ujofuksi kiertää ihmismassat kaukaa ja juhlafuksilta ei mene yksikään Facebook-tapahtuma ohi. Holifuksin torstaihin kuuluu aina parin promillen puhallus.

Ryhmytymisen tärkeys korostuu, kun fuksi pohtii omia valintojaan ja elämän merkitystä.

Kaikkia fukseja yhdistää halu olla osa yhteisöä. Uutuus on keskeinen osa fuksivuotta. Sen kanssa on helppompaa elää, kun ympärillä on yhtä avuttomia ihmisiä. Joukossa fuksius tiivistyy, mikä näkyy esimerkiksi päähänpistona lähteä maanantain kunniaksi Teerenpeliin.

Fuksit löytävät aina syyn palkita itsensä. Tämäkin teksti oli yksi niistä.

RAVINTO

Lajille on ominaista suosituksista poikkeava ruokavalio ja elämäntavat. Kiireinen arki ja omien rajojen kokeileminen vievät paljon aikaa ja energiaa.

Suurimman osan ravinnostaan fuksit nauttivat nesteiden muodossa. Tarjolla tulee aina olla tuoretta kahvia. Salaattia syödään vain illan päätteeksi pihvin ja sämpylän välissä.

Välipaloista parhain sisältää makeaa, rasvaa tai molempia. Kahviloiden tarjonta haastaa fuksien olematonta itsehillintää ja useimmilla ruokaympyrässä on toivomisen varaa.

ELINAIKA

Fuksit elävät keskimäärin yhden vuoden. Pitkän iän salaisuutena pidetään tasapainoa opintojen, ystä-

vien, vapaa-ajan, liikunnan, työnteon, harrastusten ja juhlimisen välillä. Ei sen vaikeampaa.

Elinaikaa voi sen sijaan lyhentää aikaisemmassa elämässä tehdyt väärät valinnat. Muutamat luovuttavatkin jo ennen lehtien kellastumista.

MUUTA HUOMIOITAVAA

Sanen fukseja esiintyy Seminaarinmäen kampuksen ruokaloissa. Kokeneimpien bongareiden keskuudessa puhutaan myös kirjastosta, mutta havainnot ovat marginaalisia.

PEPPI KAJOLUOTO

Kauppakadun kauneus

Kauppakatu, rakkaan metropolimme Broadway, kaupungin sydän, sielu ja sepelvaltimo. InSanen valokuvajournalisti Alekski aputoimittajineen lähti kävelemään lokakuise-
na päivänä Libriltä kohti Kolmikulmaa silmät apposen avoinna ja sydän vastaanotta-
vaisena. Vaikuttaako syksyn harmaus toimittajan silmälaseihin, millaista ehdottoman
subjektiivista kauneutta ja rumuutta piileekään Kauppakadun ympäristössä? Tässä
poimintoja toimittajain aatoksista.

1. Heti kohta Libriltä lähtiessä katse ei voi olla osumatta värikkääseen talon seinään (Kauppakatu 5, toim. huom.) Sen edustalla päivää paistattelee myös jättimäinen jalkalamppu. Eikö samanlainen ollut ennen remonttia myös Väinökadulla, liekö kyseinen lamppu nyt vain remonttievakossa Yläkaupungilla? Yhtä kaikki, ehdottoman piristävää kaupunkimaisemaa!

Tuomio: KAUNIS

2. Pian vastaan tulee ilmeisesti autoilijoiden hidastamiseen tarkoitettu saareke. Penkit ja yleinen vihreys on mukavaa, mutta syksyn masentamat pensaat ja puolialastomat puut synkentävät kävelijän levähdyspaikkaa.

Tuomio: KESÄLLÄ KIVA (KAUNIS)

3. Kirkkopuisto ja sen keskellä nököttävä Kaupunginkirkko ovat ehdottoman kauniita. Mutta vilkaisepa joskus oikealle juuri ennen Kilpisenkatua: mikä mustanpuhuva Ulurun pienoismalli nurmikolle on aseteltu? Kyseessä on kuvanveistäjä Kain Tapperin teos Yö (2003), ilmeisen synkkä ja myrskyinen sellainen.

Tuomio: RUMA

ja rumuus

4. Kirkkokuistin jälkeen heitetään hyvästit autoilijoille. Vasemmalla kävelijää tervehtii harvinaisen värikäs puu. Tilkuista tulee mieleen päikkärit mummolan viltin alla. Lämmittää sekä puun runkoa että katselijan mieltä? Todellakin.

Tuomio: KAUNIS

5. Espresso Housen ja Galaxy Bowlingin välistä aukeaa mystinen sivukuja, jonka päässä odottaa Torikeskuksen sisäänkäynti. Tälle kujalle ei ole asiaa koskaan. Synkkä ja epämiellyttävä.

Tuomio: RUMA

6. Suomen Manchesterin (Tampesterin) välittömässä läheisyydessä varttuneen toimittajan sydäntä lämmittää aina, kun Jyväskylässä näkee punatiilisiä rakennuksia. Kauppakadun loppupäässä piilee niistä yksi.

Ajatonta designia, lämpöä ja kutsuvuutta.

Tuomio: KAUNIS

VALOKUVAJOURNALISTI apulaisineen yllättyivät siitä, kuinka vähän kaupungilla kulkiessa yleensä kiinnittää huomiota ympäröiviin asioihin. Avaa sinäkin ensi kerralla silmäsi, tunnustele mitä tunteita ympäröivät puut, rakennukset ja asiat synnyttävät sekä halutessasi vaikka asettele ne kaunis-ruma-jatkumolle. InSanen toimitus suosittelee!

**TEKSTI JA KUVAT
ALEKSI MÄKELÄ**

Vaihtarina Hampurissa

Hallo! Päätin aloittaa maisteriopintoni puolen vuoden vaihtojaksolla Hampurissa. Suunnitelmissani oli opiskella viestintää ja mediaa perusopintokokonaisuuden verran. Tätä juttua kirjoittaessani olen juuri aloittamassa viidennen viikkoni uudessa kaupungissa. Luennot alkavat Saksassa huomattavasti myöhemmin kuin Suomessa, joten syksyn opintoja on takana vasta pari viikkoa.

MUSA JALLOW

ALKU OLI RASKASTA

Ensimmäiset päivät Hampurissa eivät houkuttelleet jäämään melkein puoli vuotta kestävä vaihdon ajaksi. Ruuantuoksuinen kuuden hengen solu katossa roikkuvine lemmikkihämähäkkeineen ei todellakaan kohdannut hygieniastandardejani. Muutin nopeasti käsitystäni englannin vahvasta asemasta lingua francana, sillä ensimmäiset sanat uuden kämppikseni suusta olivat: "Deutsch, bitte".

Onneksi olin saanut kaverin Suomesta mukaan auttamaan alkujärkytyksessä. Pidimme yhdessä pitkän hiljaisen järkytyshetken, jonka jälkeen käärimme hihat ja siivosimme sekä sisustimme huoneestani asumiskelpoisen. Siivousoperaatio jatkuu yhä

yhteisissä tiloissa kämppisten poissa ollessa.

ELÄMÄ OPISKELIJASOLUN ULKO-PUOLELLA

Enää en stressaa (paljoa) saksan kielen osaamistani tai osaamattomuuttani. Suurin osa professoreista ymmärtää, että 20 sivun essee saksaksi on A2-taitotasoni ulottumattomissa. Ja kyllä, käyn yhtä kurssia lukuun ottamatta kaikki kurssini saksan kielellä. On huikeaa huomata, kuinka nopeasti kielitaito palautuu ja parane. Lisäpotkua kielitaitoon tuo pian

alkava saksan kielen kommunikointoon keskittyvä kurssi. Kielikurssin lisäksi opiskelen multimodaalisuudesta, metaforista ja propagandasta median näkökulmasta sekä tutustun brittikirjallisuuden historiaan. Näiden lisäksi osallistun elokuvakurssille eli käyn kerran viikossa leffassa kavereiden kanssa.

Monesti kuulee, että vaihtarina on vaikea tutustua paikallisiin. Höpöhöpöjuttuja! Orientaatioviikon aikana tapasin ihania aloittavia median maisteriopiskelijoita, jotka ottivat Erasmus-vaihtarin heti mukaan porukkaan. Tähän mennessä olemme käyneet yhdessä esimerkiksi elokuvissa ja melomassa. Opiskelunin

sujuu mukavammin porukalla. Monet maisteriopiskelijoista ovat (kielitaitoa lukuun ottamatta) täysin samassa tilanteessa vaihtarin kanssa. Myös he aloittavat uudet opinnot monille heistä uudessa kaupungissa. Hampurista ja muualta Saksasta tulleet opiskelukaverit ovat tutustuttaneet saksalaiseen kulttuuriin aivan eri tavalla, kuin vaihtariporukalla olisi mahdollista.

Median maisteriopiskelijoiden lisäksi olen tutustunut Hampurin Erasmus-opiskelijoihin sekä Euroopan ulkopuolelta tulleisiin vaihtareihin. Tällä porukalla tutustutaan Hampurin yöelämään sekä suunnitellaan päivä- ja viikonloppureissuja kiinnostaviin kohteisiin. Viimeisen viikon sisään olen vierailut Lyypekissä, Kööpenhaminassa, Malmössä ja Lundissa. Tullevana viikonloppuna suuntaamme Erasmus-opiskelijoiden Spree Break -tapahtuman merkeissä Berliiniin.

Vaikka puolisen vuotta vaihdossa tuntuu aluksi pitkältä ja koti-ikävä on ajoittain todella kova, kulkee aika uusien juttujen parissa nopeasti. Hurjaa, että vain muutaman kuukauden päästä sanon näille opiskelukavereille heippa, ja palaan Suomeen jatkamaan opintoja. Siihen asti Bis bald!

VINKIT VAIHTOON:

- Varaa paljon kärsivällisyyttä. Mikään ei tule menemään suunnitellusti ja paperisota on loputon.
- Tutustu kieleen. Kohdemaan kielen hallinnasta on etua, mutta ainakin minun tapauksessa hommat saa lopulta hoidettua myös englanniksi.
- Matkustele, näe ja koe.
- Liiku. Etsi kaupungista vanha ja tuttu mieleinen harrastus tai kokeile jotain aivan uutta, jota omassa kotikaupungissa ei pääse tekemään.
- Moikkaa rohkeasti uusia ihmisiä. Et voi ikinä tietää, kuka on just se, joka esittelee sinulle paikallisen teinikioskin terassin.

Pohjanmaan lakeuk- silta Jyväskylän mäki- seen maastoon

Elokuussa 2017 Vaasan yliopiston kielten koulutus siirtyi Jyväskylän yliopistoon. Sen myötä myös suomen kielen professori Esa Lehtinen siirtyi työskentelemään Jyväskylään. Hänellä on edelleen koti Kauhavalla, mutta arkisin hän asuu ja työskentelee Jyväskylässä.

ESAN POLKU JYVÄSKYLÄÄN

Esa on syntynyt ja opiskellut Tampereella, mutta elänyt lapsuudessaan hyvin monessa paikassa ympäri maailmaa. "Kysymys siitä, mistä olen kotoisin, on

vähän hankala. Suuren osan lapsuudestani olen asunut Piikkiössä Turun lähellä. Ulkomaillakin olen lapsuudekseni asunut, joten niin selkeää kotipaikkaa minulla ei ole. Nykyiselle kotipaikkakunnalleni Kauhavalle päädyin vaimoni perässä." Aiempia kontakteja Jyväskylään Esalla ei ollut, mutta hän on viihtynyt täällä hyvin. Harjun mäkit polut ovat lenkkeilyä ja suunnistusta harrastavan Esan mieleen.

OPINNOT

Ennen opiskelua Esalla ei ollut kovinkaan selkeää kuvaa siitä, mitä hän haluaisi opiskella, mutta kiinnostus kieltä ja kirjoittamista kohtaan johdatti hänet opiskelemaan suomen kieltä Tampereen yliopistoon vuonna 1990. Yhtenä vaihtoehtona hän piti

"Ehkä mä tykkään eniten graduseminaarista. Se on ollut aina oikeastaan mulle semmonen lemppari."

äidinkielen ja kirjallisuuden opettajan uraa, joten hän opiskeli muun muassa kasvatustieteen perusopintoja ja kotimaista kirjallisuutta. Opettajaopinnot kuitenkin jäivät ja sivuaineeksi vaihtui sosiaalipsykologia.

TYÖ JA ARKI

Esan tutkimusalueita ovat diskursiintutkimus, vuorovaikutuksen tutkimus sekä keskusteluanalyysi. Viime aikoina hän on tutkinut erityisesti työelämän vuorovaikutusta. Tutkimuksen ja muiden työtehtävien lomassa hän ohjaa graduja ja opettaa muuttaman kurssin vuodessa. "Ehkä mä tykkään eniten graduseminaarista. Se on ollut aina oikeastaan mulle semmonen lemppari", Esa pohtii, kun kysyn hänelle mieluisinta kurssia. Muita kursseja Esa ei ole vielä vetänyt yhtä kertaa enempää, mutta syventävä kurssi *Näkökulmia tekstin ja diskurssianalyysiin* oli myös hänen mieleensä.

Esa pitää työssään erityisesti in-

nostuneista opiskelijoista ja mukavasta työyhteisöstä. Työyhteisö tukee tutkijoiden työtä Esan mielestä erityisen hyvin: "Rahoitusta pyritään löytämään esimerkiksi konferenssimatkoihin hyvin." Tavallista työpäivää Esan on hankala kuvailla, sillä ne ovat hyvin monipuolisia ja vaihtelevia. Jyväskylässä ollessaan hän valmistelee opetusta, lukee gradujen käsikirjoituksia, arvioi esseitä ja kurssitöitä, lähettää sähköposteja ja käy kokouksissa. Etäpäivinä hän tekee pääasiassa tutkimusta.

Esan innostus työtään kohtaan on suorastaan ihailtavaa. Positiivinen asenne ja huumorintaju huokuvat hänestä kauas. Hyvä fiilis tarttui

Esan innostus työtään kohtaan on suorastaan ihailtavaa.

minuun niin, että unohdin täysin ottaa Esasta valokuvan juttua varten. Tämä ei onneksi Esaa haitannut, ja kuvan ottamiseen järjestyi aikaa. Tällainen opettaja minäkin haluan joskus olla!

Reilun vuoden verran Jyväskylässä työskennellyt Esa pitää työstään todella paljon.

- **Lempipaikkani Suomessa on...** Tampere.
- **Lempipaikkani Jyväskylässä on...** Harju.
- **Jos olisin eläin, olisin...** hirvi.
- **Haluan välittää seuraavat terveiset sanelaisille:** Älkää kuunnelko sitä, mitä muut haluaa teidän olevan, vaan olkaa sitä, mitä itse haluatte. Mutta samalla pitää huolta yhteisöllisyydestä. Vapauden ja yhteisöllisyyden välinen tasapaino on tosi tärkeää.

Mistä sanelaiset tulevat?

InSanen kysely halusi tällä kertaa selvittää, mistä ainejärjestömme jäsenet ovat kotoisin ja pohtia sitä, onko kaipuu synnyinseuduille suuri.

SANELAISET ovat monenkirjavaa sakkia ja kotoisin eri puolilta Suomea. Tämän voi huomata esimerkiksi ainejärjestömme tapahtumissa, joissa iloisessa puheensorinassa murteet sekoittuvat, tasoittuvat ja kommunikoivat. Olemme kaikki kuitenkin päätyneet ainakin tilapäisesti Keski-Suomeen. Se, mistä olemme löytäneet tiemme Päijänteen pohjoispäähän polkupyörien, opiskelijoiden ja mäkien keskelle, on mielenkiintoinen kysymys, jota InSanen toimitus halusi lähteä selvittämään kyselyn kautta.

Nettikyselyyn vastasi yhteensä 51 sanelaista tai sanenmielistä. Iältään suurin vastaajaryhmä oli 22–23-vuotiaat (noin 31 %). Seuraavaksi eniten vastauksia saimme 20–21-vuotiaiden ja 24–25-vuotiaiden ryhmistä, joihin kumpaankin kuului 12 vastaajaa (noin 24 %).

KYSYMYKSEEN siitä, mistä maakunnasta vastaaja on kotoisin, tuli vastauksia Suomen 14 eri maakunnasta. Pohjois-Savo, Etelä-Pohjanmaa ja Keski-Suomi keräsivät selvästi suurimmat vastausmäärät, mutta myös esimerkiksi Kymenlaaksosta ja Pirkanmaalta löytyi kummastakin vastaajia neljä kappaletta.

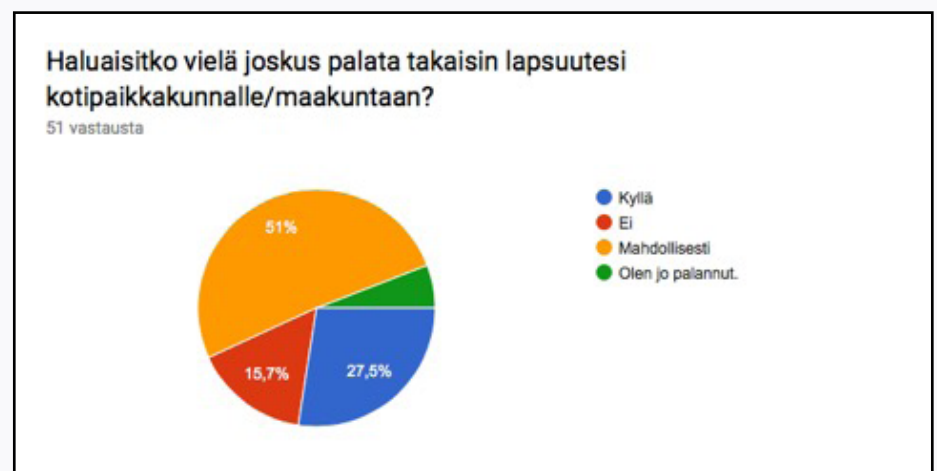
Kysely ei sen sijaan tavoittanut sanelaisia, jotka olisivat kotoisin Ahvenanmaalta, Kainuusta, Pohjanmaalta, Pohjois- tai Etelä-Karjalasta.

POHTIAKSEEN sitä, viekö sanelaisten tie tulevaisuudessa takaisin kotikonnuille, esitti InSanen toimitus seuraavan kysymyksen: "Haluaisitko vielä joskus palata lapsuutesi kotipaikkakunnalle/maakuntaan?" Vastaajista hieman yli puolet (51 %) vastasi kysymykseen palaavansa mahdollisesti. Varmemman vastauksen antoi 14 vastaajaa, jotka vastasivat samaiseen kysymykseen "Kyllä". Vastaajista kolme ilmoitti jo palanneensa takaisin. Ainoastaan kahdeksan vastaajaa ilmoitti, ettei halua palata takaisin.

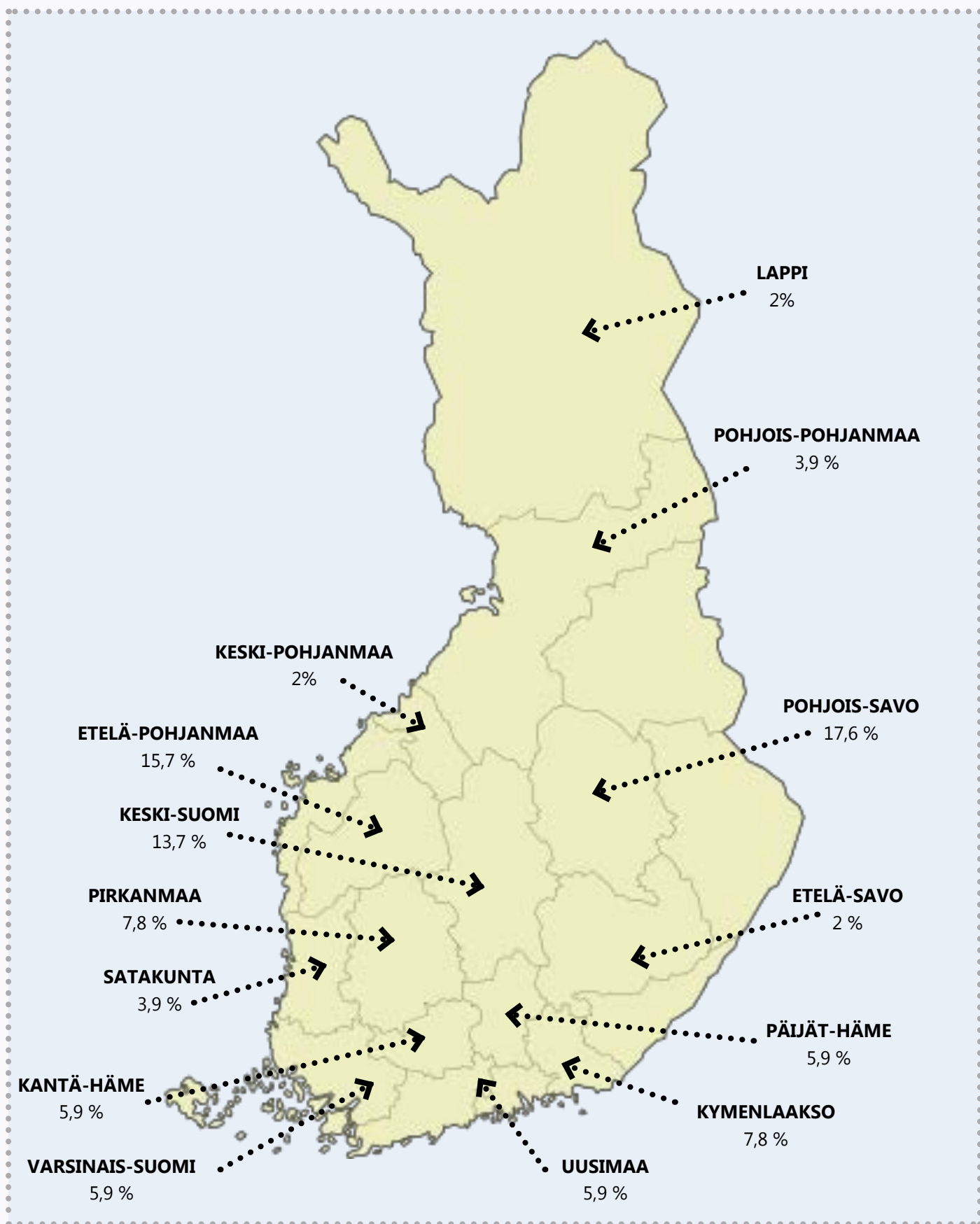
Näistä tuloksista voimme tehdä päätelmän, että suuri osa vastanneista sanelaisista on kokenut kyselyä tehdessään ajatuksen paluusta lap-

suuden maisemiin ainakin jollakin tasolla mielekkääksi ja houkuttelevaksi.

KYSELYN lopussa vastaajilta pyydettiin vapaamuotoista kommenttia siitä, mikä on parasta Suomen eri maakunnissa. Iloksemme saimme paljon kommentteja. Monet vastaajista nostivat esille monimuotoisuuden niin maamme murteissa, ympäristössä, kulttuurieroissa kuin perinteissäkin. Nämä maan sisäiset eroavaisuudet nähtiin vastauksissa rikkautena, joka tekee maastamme mielenkiintoisen ja monipuolisen esimerkiksi matkailun näkökulmasta. Tarkemmin osaan näistä vastauksista pääset tutustumaan seuraavalla aukeamalla.

Enemmistö vastaajista oli yllä olevan kysymyksen kohdalla yksimielisiä. He kokivat paluun lapsuuden kotiseudulle mahdollisena vaihtoehtona tulevaisuutta pohtiessaan.

Näin vastausten määrä jakautui prosentuaalisesti ympäri Suomen kysymykseen, jossa kysyttiin, mistä maakunnasta vastaaja on kotoisin. Kartalla on merkittynä ainoastaan ne maakunnat, jotka nousivat vastauksissa esille.

"Olen asunut täällä koko ikäni ja viihdyn Keski-Suomessa ihan hyvin, mutta sydämeni halajaa äitini ja esi-isieni synnyinseudulle Pohjois-Savoon."

"Pohjois-Pohjanmaalta kotoisin olevana jotkut erehtyvät luulemaan, että olisin pohjalainen. Ei pidä paikkaansa. Vain etelä-pohjanmaalaiset ja varsinaiset pohjanmaalaiset ovat pohjalaisia. Muut pohjanmaat on keksitty muun maan hämäykseksi. Parasta pohjanmaissa onkin tämä yhteinen salaisuus. Totuus on siellä jossain Vaasan ja Seinäjoen välimaastossa."

"Se, että Turku sijaitsee niistä vain yhdessä."

"Pohjois-Savossa parasta on kalakukko, muikut ja lupsakka ilmapiiri."

Jos haluat kuulla suoraa puhetta, tule Satakuntaan. Meiltä löytyy myös Kokemäenjoen herkulliset ympyräsuiset eli nahkiaiset."

"Se on vaikea määritellä, mikä on parasta. Jotain siinä omassa maakunnassa kuitenkin on, koska aina kun näkee oman maakunnan kyltin tienvarressa tietää olevansa kotona."

"Jaa-a, mutta vahvasti siihen kyllä identifioituu."

"En itse jaottele Suomea kovinkaan vahvasti eri maakuntiin, joten tämä on vaikea kysymys. Oma identiteettini muodostuu vahvemmin paikkakunnan/pienemmän alueen mukaan kuin kokonaisen maakunnan mukaan. -- yleisesti ehkä se että pohjoisessa tupataan olemaan ystävällisempiä kuin etelässä :D"

"Maakuntien omat murteet ja perinteet."

"Monimuotoisuus - ajoittaisista kielikiistoista huolimatta."

"Savossa parasta on murre."

"Musta kyrsä."

"On hauskaa huomata, miten erilaisissa ympäristöissä ihmiset elävät eri maakunnissa, vaikka yleisesti ottaen asutaan kaikki samassa maassa. Miten paljon kotikunta ja -maakunta vaikuttavat siihen, millainen ihminen on."

Mikä on parasta Suomen eri maakunnissa?

Tälle aukeamalle on koottu vastaajien vapaamuotoisia kommentteja siitä, mikä on parasta Suomen eri maakunnissa. Monimuotoisuus niin perinteissä, murteissa kuin ruokakulttuurissakin korostui vastauksissa.

"Muista maakunnista en niin tiedä, mutta Etelä-Pohjanmaassa parasta on murre, johon on paljo vanhoja piirteitä - esimerkiksi essiivin käyttö mm. paikan ilmaisemisessa ja (murrenörtin lempparina) svaa-vokaali."

"Eri maakunnissa parasta on niiden erilaisuus ja omat isommat tai pienemmät piirteensä, jotka tekevät niistä uniikkeja ja asukkailleen rakkaita. Oma maakuntani merkitsee minulle ennen kaikkea kotiseutua ja sielunmaisemaa, jonne palaan usein ajatuksissani, kun olen muualla satojen kilometrien päässä. Tilanteesta riippuen ajatus kotimaakunnasta tuo turvaa, antaa lohtua, piristää mieltä tai pökittää rinnan rottingille itsevarmuudesta ja kotiseutuylpeydestä. Ja näin eteläpohjalaisena lakeuksien laidalla on vain yksinkertaisesti helpompi hengittää."

"Pienen pienet kulttuurierot jaksaa aina hieman huvittaa, esimerkiksi "tappelu" siitä kuuluuko siellä vai täällä sanoa vasta vai vihta ym :D"

"Monimuotoisuus"

Variaatio! On kiinnostavaa, että näinkin pienessä maassa maakuntien välillä voi esiintyä huimia eroja niin luonnon kuin väestönkin osalta."

Kai siihen synnyinmaakuntaansa vaan on kiintynyt ilman mitään erityistä syytä, aika syvältä se loppujen lopuksi on :D Keski-Suomessa on kauniit maisemat.

"Savolaisuus on itselle jotenkin muodostunut tärkeäksi poismuuton jälkeen. Ihmisistä siellä huomaa jotenkin sellaisen tietyn savolaisen luonteenlaadun jota on aina vähän ikävä kun on muualla. Vaikea kuvailla :D"

MARKE RISSANEN

Taitossa kuultua

Välillä pitkät päivät, kofeiinin yliannostus ja pienen taittokopin hapettomuus tekevät taittajista normaalia levottomampia. Tämän seurauksena taitossa on tälläkin kertaa kuultu vaikka mitä. Muistetaan, että seinilläkin on korvat...

"Olen niin rikki ja poikki."

"Miten toi viiva menee tolle in ylöspäin?"

"Eikä mee kun alaspäin."

"Meidän silmät harottaa eri suuntiin..."

"Kutsun tätä oksennusaukeamaksi."

"No näin on nännipihat!"

"Aatteleppa omalle kohalla."

"Se sai ne nännipihat mut nyt tähän."

"Sen jutun kohta on vaan yksi neljäsosa suikale."

sesta²³. Tämä tarkoittaa sitä, että ymmärtääksemme ilmiön todellista luonnetta meidän on tarkasteltava sitä uudesta näkökulmasta. Aiemmassa tutkimuksessa ei esimerkiksi ole otettu huomioon kaikkia sosiaalisia аспекteja, vaikka ne elimellisesti siihen liittyvätkin (mts. 325–331). Pyrimme hyödyntämään näitä аспекteja tarkastelussamme ja tarjoamaan kokonaisvaltaisen selitysmallin ilmiöstä sellaisena kuin se tänä päivänä esiintyy (vrt. Aho & Mäkelä 2018).

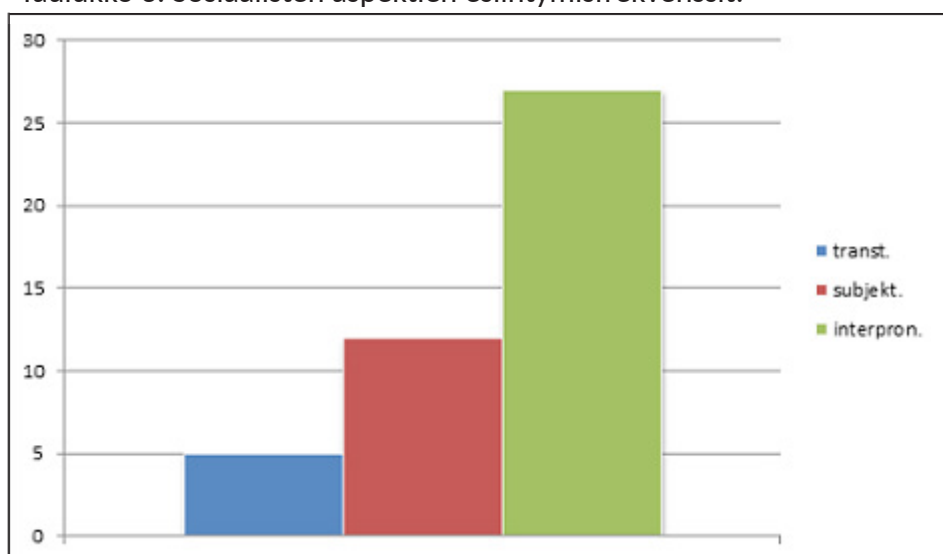
Sosiaalisista аспекteista meidän on ensin eriteltävä transtaalinen, subjektaalinen sekä interpronaalinen aspekti. Näitä näkökulmia ovat aiemmin käyttäneet sellaiset alan kiistattomat asiantuntijat ja pioneerit kuten Katherine Johnson ja William Lee (ks. esim. Johnson 2006 tai Lee 2009). Näistä transtaalinen tarkastelee olotilan muutosta, kun taas subjektaalinen keskittyy yksittäisen osallistujan lähempään observointiin. Interpronaalinen puolestaan kattaa yksilöä laajemmat vuorovaikutukselliset suhteet ja niiden kaikenlaiset esiintymismuodot.

Huomionarvoinen on myös Emilia von Buffenstrollen neliportainen aspektiasteikko, jossa aiemmin mainittujen lisäksi on eroteltu omaksi aspektikseen intrapostaalinen ulottuvuus. Intrapostaalisuuden käsitteellä Buffenstrolle on pyrkinyt erottelamaan omaksi kokonaisuudekseen vain kahden yksilön välisen vuorovaikutuksen esiintymismuotoineen. (Buffenstrolle 2012.) Sosiaalisuuden neljäs aspekti on mielestämme redundantti, mistä johtuen intrapostaalinen ulottuvuus sisältyy perustellusti tutkimukseemme interpronaaliseen aspektiin.

4.5 SOSIAALISTEN ASPEKTIEN ESIINTYMISFREKVENSSEJEN MÄÄRÄLLINEN ANALYYSI

Tässä luvussa keskitymme tarkastelemaan määrällisesti ilmiöön liittyviä, edellä mainittuja sosiaalisia аспекteja, tarkemmin sanottuna niiden todellista esiintymistiheyttä autenttisisissa ympäristöissä. Tulokset on esitelty taulukossa 3²⁴. Kuten taulukosta näkyy, interpronaalista aspektia on selkeästi eniten. Sen suuri esiintyvyys on selitettävissä vuorovaikutuksen diversiteetillä ja monimuotoisuudella. Transtaalista aspektia esiintyy sen sijaan huomattavan vähän, mikä näyttäisi tarkoittavan sitä, että olotila ei muutu tai muuttuu harvinaisen vähän. Subjektaalista aspektia esiintyy aineistossa jonkin verran. Kun tulos suhteutetaan aiempiin tutkimuksiin, subjektaalisen aspektin frekvenssi näyttäisi olevan vakio (Lee 2009, 2010; Li 2015).

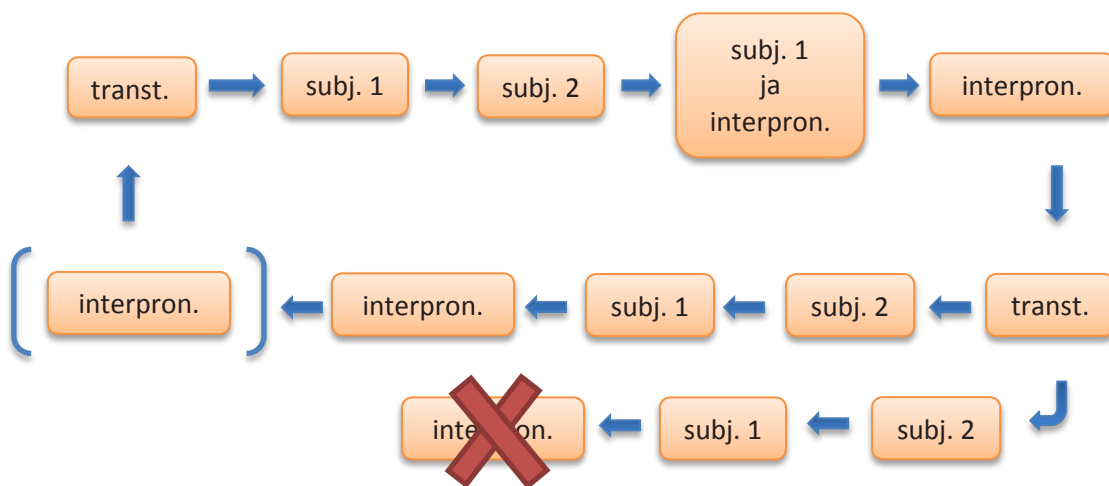
Taulukko 3. Sosiaalisten aspektien esiintymisfrekvenssit.

4.5.1 SOSIAALISTEN ASPEKTIEN GENEFRASITOITUMINEN

Aikaisemmin esitelty Pitkos-Kerhon teoria on auttamattoman puutteellinen, mutta voimme kuitenkin hyödyntää luvussa 2 selitettyä genefrasitoitumisen käsitettä, joka on Pitkos-Kerhon kenties ansiokkaimpia mallinnuksia ja sovellettavissa myös ilmiön sosiaalisten aspektien analysointiin. Aineistosta on mahdollista löytää yllättävän paljon hedelmällistä materiaa genefrasitoitumisen näkökulmasta. Tämä on mielenkiintoista, sillä sen on aiemmin ajateltu soveltuvan lähinnä taloudellis-ekonomisten aspektien analysoimiseen (Erikson 2012, 56).

Sosiaalisten aspektien tarkastelua genefrasitoitumisen näkökulmasta on aiemmin pidetty epärelevanttina (Johnson 2010, 68). Aineistossamme on kuitenkin selviä merkkejä aspektien genefrasitoitumisesta, joten esitämme seuraavaksi sosiaalisten aspektien mahdollisen genefrasitoitumisen abstraktiokaavion (kaavio 1). Huomautettakoon numeromerkintöjen merkitsevän eri osallistujia. Tässä abstraktiokaaviossa osallistujia on selkeyden vuoksi vain kaksi. Sulkeet tarkoittavat vaiheen mahdollista ilmenemistä.

Kaavio 1. Sosiaalisten aspektien mahdollisen genefrasitoitumisen abstraktiokaavio.

Kuten kaaviossa on kuvattu, transtaalinen aspekti yleensä aloittaa tilanteen. Olotilan muutoksen jälkeen tilanteen osallistujat reagoivat siihen jollakin tavalla. Tämä johtaa vuorovaikutuksen syntyyn. Samalla osallistujat vaikuttavat toisiinsa – myös olotilan muutos vaikuttaa molempiin. Interpronaalinen aspekti voi toistua niin tässä kuin muissakin kohdissa monta kertaa, kunnes olotila jälleen muuttuu. Muutoksen jälkeen osallistujat saattavat jatkaa vuorovaikutusta tai torjua sen, jolloin vuorovaikutus loppuu tai tilanne vaihtuu. Tätä kuvaa alempi toimintaketju. Mikäli vuorovaikutus osallistujien kesken jatkuu, on sen teoriassa mahdollista jatkaa loputtomiin, elleivät osallistujat itse tai olotilan muutoksen johdosta lopeta keskinäistä vuorovaikutusta. Kaavion syklisyys on osoitus tästä.

Tunnetun velvollisuutta huomauttaa, että edellä kuvattu on vain eräänlainen mahdollinen mallinnus, jota kaikki ilmiön ilmentymät eivät tietenkään seuraa. Kaavio on kuitenkin aineistomme pohjalta perusteltu esitys ja huomattava osuus sosiaalisten aspektien esiintymisketjuista toimii juuri kuvatulla tavalla. Mahdollista variaatiota voivat aiheuttaa vallitseva olotila – onko muutos potentiaalista? – sekä tilanteen osallistujat. Montako osallistujaa on, miten he yksilöllisesti suhtau-

23 Ks. esim. mm. Pakarinen ym. 2009, erit. mts. 71.

24 Sosiaalisten aspektien esiintymisfrekvenssiä suhteessa aineiston taloudellis-ekonomisiin Aspekteihin on eritelty tarkemmin taulukossa 5.

Kierrätyksen kiemuroita

Useimpien taloyhtiöiden pihoista löytyy kierrätyslaatikot seka- ja biojätteelle, kartongille, paperille, metallille ja lasille. Helppoa ja yksinkertaista, vai mitä? Ei välttämättä. Lajittelun organisointi opiskelija-asunnossa ei aina ole ihan yksinkertaista, jos tilaa on rajallisesti. Tässä jutussa jaan vinkkini lajitteluun ja kierrätykseen.

Esteettisen kuvan ottaminen allaskaapista osoittautui mahdottomaksi tehtäväksi.

1. Aloitettuumme muovien kierrätyksen huomasimme, että muovia kertyy paljon enemmän kuin sekajätettä. Tämän takia siirsimme muovinkeräyksen entiseen sekajäteastiaan. Koska muovinkeräykseen saa laittaa vain kuivaa ja puhdasta muovia, muovinkeräyspussit voi käyttää uudelleen useampaan kertaan. Viemme muovit keräysastiaan joka toinen viikko kauppareissun yhteydessä.

Laita muovinkeräysastiaan vain sellaista muovia, josta ei aiheudu hajuhahtaa. Huuhtaise tai pyyhkäise pakkaus puhtaaksi ennen lajittelua. Erittäin likaiset pakkaukset kannattaa heittää suosiolla sekajätteeseen. Lajittelun energiahyöty menee hukkaan, jos käytät pesuainetta ja kuumaa vettä muovien puhdistukseen (ellet sitten hyödynnä puhdistukseen tiskivettä).

Muovinkeräykseen voi laittaa elin-

tarvikkeiden muovipakkaukset, muoviset kosmetiikkapakkaukset sekä muovipussit, -pullot ja -kanisterit. Keräysastiaan ei saa laittaa muovia, jossa on kolmion sisällä numero 3 tai merkintä "PVC".

2. Emme pidä venyvistä ja helposti hajoavista biopusseista, joten lajittelemme biojätteet paperipussiin. Useimmiten käytämme paperisia

ja lajittelun lakipykäliä

Asunnosta löytyvät pienet kolot kannattaa hyödyntää.

hedelmä- ja vihannespusseja, mutta hyödynnäme myös pikaruokaloiden paperiset pakkauspussit biopusseina. Biopusseja voi myös taitella itse sanomalehdestä.

3. Papujen ja tomaattimurskan ystävän kodissa on paljon tyhjiä metallitölkkejä. Tein allaskaappiin pieniä järjestelyjä, jotta keräysmetallit mahduttavat sinne. Kierrätyslasia meille kertyy harvemmin. Kun näin tapahtuu, laitan lasit ja metallit samaan pussiin ja lajittelen ne ulkona.

4. Sekajätettä kertyy vähän, joten sille riittää pieni hedelmäpussi.

5. Kartonkipakkaukset sujahtavat huolellisesti taiteltuina toistensa sisään. Muilla kartonkipakkauksilla täytetty pakastepitsalaatikko on helppo kipata kartonkikeräysastiaan. Kartongille ja paperille löysimme sopivan kolon jääkaapin päältä. Täytyy tosin myöntää, että joskus kartonki- ja paperipussit lojuvat ovenkahvoissa tai keittiön perimmäisessä nurkassa.

6. Laitamme paperinkeräykseen sanomalehdet, aikakauslehdet, kuittipaperit, monisteet ja maksetut laskut. Mainos- ja ilmaisjakelukielto vähentää paperin määrää huomattavasti.

Täydet pullo- ja muovinkeräyspussit heitämme yleensä parvekkeelle odottamaan seuraavaa kauppareissua. Muovinkeräyspussit ovat kevyitä, joten niitä kantaa helposti neljäkin kerralla esimerkiksi lenkin yhteydessä.

**JUTTU JA KUVAT
MAIJA LEHTONEN**

Kierrätysvinkkejä:

- Rypistyvä jogurttipurkin kansi kuuluu metallinkeräykseen. Ei-rypistyvä kansi kuuluu muovinkeräykseen.
- Käytä kannelliset muovipakkaukset uudelleen esimerkiksi pakastusrasioina.
- Käytä tiski- ja pölyrätteinä pesukoneenkestäviä mikrokuituliinoja. Voit myös tehdä rättejä itse kierrätysmateriaaleista tai bambulangasta.
- Kun pakkausmerkintöihin tutustuu huolella, homma rutinoituu. Sekajätteen määrän vähenemisen näkeminen tuottaa iloa ja hyvää mieltä!

Ansku kier(rät)tää ja kulkee

Ympäristöteema innosti ilmastonmuutoksesta sekä ylikuluttamisesta ahdistuneen In-Sanen päätoimittajan kirjoittamaan jutun Jyväskylän parhaista kirppiksistä ja pyöräilyn hyödyistä.

KIERRÄTTÄMINEN on asia, jota moni varmasti haluaisi nykypäivänä tehdä enemmän. Innostuksen saattaa laannuttaa kuitenkin esimerkiksi se, että jokaisen taloyhtiön roskakatoksessa ei olekaan omaa roskista esimerkiksi muoveille. Mutta eipä hätää! Mene-mällä osoitteeseen **www.kierratys.info** voit etsiä paikat niille asioille, joita haluat kierrättää. Nettisivu on kätevä, joten kierrättämistä ei voi vältellä ainakaan sen takia, etteikö tietäisi mihin vanhat sähkölaitteet ja lamput voisi viedä. Kierrätyspaikkoja ei tosin Jyväskylän kokoisessa kaupungissa ole kovin montaa, mikä tekee kierrätyksestä ajoittain haasteellista. Onneksi Jyväskylässä on kuitenkin melko lyhyet välimatkat, ja pyörällä pääsee helposti ja nopeasti paikasta toiseen!

PYÖRÄILY onkin hyvä tapa liikkua, sillä se ei saastuta ilmastoa ja kuntoinkin nousee kohisten, kun polkee täällä Jyväskylän mäkisessä maastossa. Jyväskylässäkin on jopa muutamia "kaupunkipyöriä", joita voi lainata omaan käyttöön. Muistathan kuitenkin palauttaa pyörät omille paikoilleen, jotta muutkin voivat käyttää niitä!

Pyöräillessä tai kävellessä myös maisemia näkee aivan eri tavalla kuin

Pyöräillessä tai kävellessä myös maisemia näkee aivan eri tavalla kuin esimerkiksi autolla ajaessa.

Puistokadun päässä sijaitsee laattikko, johon voi jättää puhtaita ja käyttökelpoisia vaatteita, joita et itse enää tarvitse.

esimerkiksi autolla ajaessa. Pyöräily on selvästi myös halvempaa kuin autoilu, eikä oma pumppukaan ole välttämättömyys: pumppauspaikkoja löytyy monesta paikkaa keskustan alueella. Pyörällä pääsee nopeasti myös esimerkiksi viemään muoviroskat niille tarkoitettuihin kierrätyspisteisiin.

SANASTA kierrättäminen tulee helposti mieleen vain roskien kierrätys.

Kierrättää voi kuitenkin paljon muitakin, kuten esimerkiksi vaatteita. Vaatteiden kierrättämiseen Jyväskylä tarjoaa monia mahdollisuuksia; kirppareita on keskustassakin jo monia! Niitä ovat esimerkiksi UFF, EkoCenter, Centrum Kirppis sekä Keskusta Kirppis.

Kuluttamista vähentää myös vaatteiden shoppailu kirppiksiltä. Kaikkea ei tarvitse ostaa aina uutena, sillä kirppareilta voi tehdä mahtavia löytöjä. Kirppikset ovat myös hintatasoltaan melko opiskelijaystävällisiä.

Vaatteita ostaessa kannattaa myös panostaa materiaaleihin, sillä ne pidentävät käyttöikä. Vaikka alennusmyynnit tuntuvat houkuttavilta, kannattaa silti miettiä, tarvitsenko tätä uutta paitaa varmasti.

OIVA paikka vaatteiden kierrätykseen on myös facebook-kirppis, jonka avulla välttyt vaatteiden viemiseltä ja lajittelulta kirppareilla. Mikäli vaatteesi ovat jo kirppiskamaakin kulhaneemmat ja loppuunkäytetyt, voit viedä ne erilaisiin kierrätyslaatikoihin, joista ne lajitellaan sitten eteenpäin parempiin käyttötarkoituksiin. Vanhoista t-paidoista voi myös esimerkiksi itselleen siivousrättejä, jolloin vaate todellakin tulee loppuun asti käytetyksi.

UFF sijaitsee Jyväskylässä osoitteessa Asemakatu 4.

Centrum Kirppis sijaitsee aivan Kolmikulman lähitöllä, osoitteessa Ilmarisenkatu 2.

ANSKUN VINKIT

Jyväskylän muovinkeräyspisteet

- Seppälä
- Keljo
- Savela
- Halssila
- Kuokkala

Ennen ostopäätöstä

- Mieti tarvitsetko tuotetta oikeasti
- Tuotteita ei tarvitse ostaa vain sen takia, että ne ovat alennuksessa
- Kiinnitä huomiota tuotteen materiaaleihin
- Muista, että tuote voi löytyä käytettynä lähes uudenveroisena

Jyväskylän kirppikset

- Centrum Kirppis
- Kilpisen kirppis
- Kirpparilla.fi
- EkoCenter
- Fida Jyväskylä
- UFF
- SPR Kirppis
- Keskusta Kirppis

Kirjoittaja on neljännen vuoden opiskelija, joka ei aio hankkia itselleen autoa muuta kuin pakon sanelemana.

**TEKSTI JA KUVAT
ANNA-KAISA KOSKELO**

Ympäristöllä on väliä

Ympäristö on sekä ihmisen että luonnon luoma tärkeä elintila. Ympäristöä voi tarkastella monelta kannalta. Kaksi sanelaista tarttuivat ympäristökysymykseen – eivät poliittisessa, vaan fyysisessä ja sosiaalisessa mielessä.

LAPSUUDEN MAISEMIA

KIRJOITTAESSANI tätä tekstiä ja katsoessani ulos ikkunasta näen harmaan taivaan, viereisen kerrostalon sekä kellastuneen ja harventuneen puun.

Kun taas katselen ympärilleni huoneessa, jossa olen, näen pyykkiliniessä kuivuvat pyykit, peetaamattoman sängyn, aamupalan rippeet ja pientä sotkua siellä täällä.

Tällainen on ympäristöni tällä hetkellä. Millaisessa ympäristössä sinä tällä hetkellä olet lukiessasi tätä kirjoitusta?

YMPÄRISTÖ on käsitteenä laaja, ja haluan valottaa teille hiukan sitä, mitä minulle sana ympäristö merkitsee.

Olllessani lapsi asuin melko pienessä, noin 14 000 asukkaan kunnassa. Ympäristöni kattoi suuret määrät peltoja, traktoreita, lemmiä, vahvalla pohjalaismurteella puhuvia ihmisiä ja paljon kavereita. Ympäristööni kuuluivat vahvasti myös hevoset, joita rakastin yli kaiken, ja rakastan edelleen.

On mielenkiintoista miettiä, ovatko sen hetkiset ympäristöt vaikuttaneet minuun siten, millainen tänä päivänä olen. Varmasti ovat, sillä mielestäni ympäristöllä on valtava merkitys sille, millaisia ihmisiä meistä tulee.

”Mielestäni ympäristöllä on valtava merkitys sille, millaisia ihmisiä meistä tulee.”

Olen iloinen siitä, että kasvoin turvallisessa ympäristössä, johon sisällän sekä luonnonympäristön että sosiaalisen ja rakennetun ympäristön. Sain elää rauhassa taluttaen polkupyörä kotitiellä kuvitellen, että ne olivat omia ponejani, sekä kulutin monen monta tuntia soittaen selloa.

TEINI-IKÄÄN mennessä ympäristöni oli pääosin samanlainen, mutta pikkuhiljaa se kuitenkin alkoi muuttua: kotibileitä, kavereiden vessoja, joissa meikkasimme yhdessä tyttökavereiden kanssa, krapulaisia sunnuntaipäiviä sekä kotona että kavereiden luona. Autossa istumista. Autolla ajettiin milloin minnekin, usein ilman päämäärää.

Pian myös kotibileet muuttuivat baareiksi ja yökerhoiksi.

VAIKKA sosiaalinen ja rakennettu ympäristöni ajoittain muuttuikin melko paljon, koen, että luonnonympäristöni pysyi samana. Ja uskon, että se teki oloni turvallisiksi ja uskalsin elää välillä melko riehakastakin myöhäisteinielämää.

Tällä hetkellä ympäristöni vaihtelee melkein viikoittain, sillä matkustan usein poikaystäväni luokse Etelä-Suomeen ja välillä taas vierailen vanhem-

Kirjoittaja on kolmannen vuoden opiskelija, joka rakastaa avokadoja ja haluaisi olla ikuinen lapsi.

pieni ja ystäväni luona Etelä-Pohjanmaalla, kotona.

On ihanaa, että voin vielä melkein 24-vuotiaana pitää tärkeänä sosiaalisenä ympäristönäni niitä samoja ystäviä, joiden kanssa leikin lapsena sekä kokeilin rajojani teini-iässä.

Vaikka fyysinen ympäristöni tänä hetkellä onkin hyvin erilainen kuin teini-iässä, koen silti, että ympäristöni yltää monen sadan kilometrin päähän: se kattaa ne kaikki tärkeät ihmiset elämässäni, tärkeimmät paikat ja tunteet.

Nyt on sinun vuorosi miettiä, mitä sana ympäristö merkitsee sinulle.

VILMA MÄKI

*Kirjoittaja on n:nnen vuoden opintopis-
tehamstraaja ja armollisuuden lähetti-
läs, joka täyttää kotinsa koristetyynyillä,
astioilla ja self-helpeillä.*

OPISKELUKAUPUNGISSA

KUN katson ympärilleni, näen hie-
man pölyntyneen työpöydän, sen
päällä kehyksissä kuvia siskoistani ja
lemmikkikaneistani. Tänään saapu-
neen uuden valaisimen, jolla halusin
muuttaa työpöytäni ilmettä hieman
kauniimmaksi. Vieressäni pinon kir-
joja, jotka haluaisin lukea. Edessäni
ikkunan, josta näen satei-
seen syyssään.

Muutin pääsiäisenä
Kortepohjan sisällä 70-lu-
vun alussa rakennetusta
talosta upouuteen, 2016
valmistuneeseen taloon ja asuntoon.

Uusi kotini on ihana. Viihdyn täällä
niin hyvin, etten välillä haluaisi pois-
tua kotoani lainkaan!

JOS katson hieman kauemmas ympä-
rilleni, näen kotikaupunkini. Elämä Jy-
väskylässä kuuden vuoden asumisen
jälkeen tuntuu yhä hyvältä.

Aika opiskellessa laajaa tutkintoa
on hurautanut vauhdilla, ja vasta var-
kain tästä keski-suomalaisesta kau-
pungista on tullut omani.

Huomasin sen tänä syksynä, kun tulin
pitkän kesän jälkeen takaisin omaan
kotiini. Katuja tallatessani ja tuttua
kaupunki-ilmaa haistellessani täytyi
onnellisesta ajatuksesta siitä, että
tämä on minun kau-
punkini. Tunnen sen
kadut, rakennukset ja
ihmiset.

Jyväskylä on kaunis.
Veden äärellä. Esteet-
tikko nauttii pienistä
yksityiskohdista, joita
kaupunki tarjoilee jo-
kaisen kulman takana.

Käydessään ensi kertaa luonani
ystäväni huomautti, kuinka paljon Jy-
väskylässä on oleskeluun tarkoitettuja
viihtyisiä puistoalueita: Agoran ranta,
Seminaarinmäen viheriöt, Kirkkopuis-
to, Laajavuoren maastot, Mäki-Matin
perhepuisto, teletappimaa Lutakosa,
Lounaispuisto... Lista on loputon
ja varmasti täällä on vielä enemmän

paikkoja, sellaisiakin, joista en ole
edes kuullut ja joissa en ole vielä käy-
nyt.

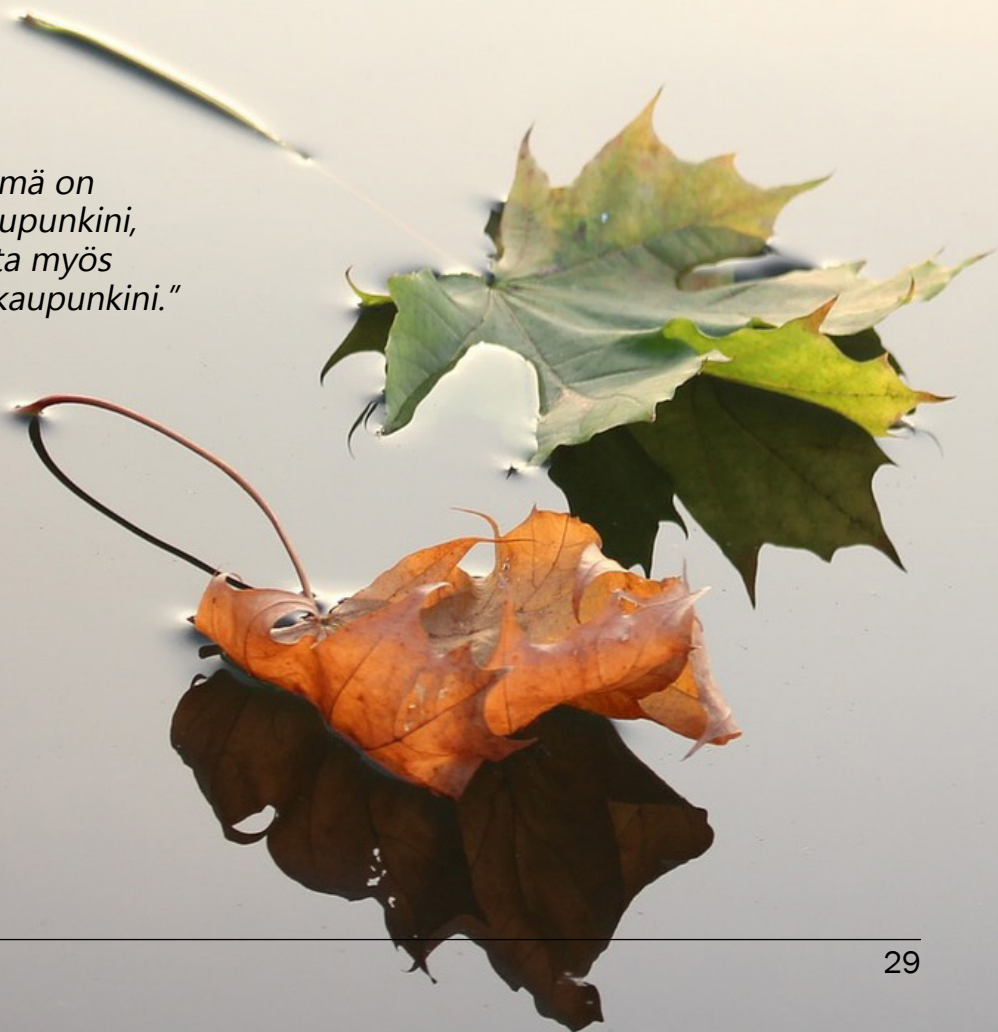
TÄMÄ on kotikaupunkini, mutta
myös opiskelukaupunkini.
Opiskeluympäristö on tär-
keä. Olen vuosien myötä
omaksunut vahvan opis-
kelijastatuksen. Yliopis-
tolla pyöriessäni tunnen
olevani omieni parissa.

Vaikka alan jo opinto-
jeni vaiheen myötä fos-
siloitumaan ja hengästyn
ajatellessani sitä, miten aktiivista ja
hektistä fuksien opiskelusyksy on,
koen kuitenkin jotain yhteenkuulu-
vuutta ja halua kuulua tähän jouk-
koon.

Olen kuullut yhdeltä jos toiseltakin
jo vuosia työelämässä olleelta taholta,
kuinka opiskelusta olisi pitänyt osata
nauttia enemmän ja opiskella pidem-

*"Jyväskylä on
kaunis. Veden
äärellä. Esteetikko
nauttii pienistä
yksityiskohdista,
joita kaupunki
tarjoilee jokaisen
kulman takana."*

*"Tämä on
kotikaupunkini,
mutta myös
opiskelukaupunkini."*

MINUN YMPÄRISTÖNI

pään, sillä niitä aikoja ei saa enää koskaan takaisin. Täytyy sanoa, että ainakaan tässä en ole itse epäonnistunut.

MEILLÄ Jyväskylässä on jokaiselle opiskelijalle jotakin: vanha kaunis kampusalue Seminaarinmäellä, upouusi moderni ja innovatiivinen rakennus Ruusupuistossa, jylhä ja iso Agora ja porrastreeniä rakastavien Ylistö.

Jotkut pitävät kirjastolla tai yliopiston muissa tiloissa opiskelusta, toiset etsivät työrauhaa kotoaan. Libri saattaa olla tarkoituksenmukainen opiskelupaikka silloin, kun haluaa yhdistää opiskelun ja ystäviensä kanssa oleskelun.

Opiskeluympäristöllä on väliä. Valitettavasti meillä on sisäilmaongelmia ja melua milloin naapureista ja kanssaopiskelijoista, milloin työmaakoneista. On tilanpuutetta (yritäpä löytää sitä vapaata ryhmätyötilaa kirjastolta keskellä päivää),

”Mitä teimmekään ennen yliopistokauppa Soppia? En edes muista. Ostimme kirjekuoremme Tiimarista.”

ANNALEENA KIVELÄ

esteettömyyttä (miksei Fennicumilla ole hissiä!!!) ja pitkiä välimatkoja.

FYYSISTÄ ympäristöäkin tärkeämmäksi koen kuitenkin sosiaalisen ympäristön.

Aikoinaan Jyväskylään opiskelemaan hakiessani kiinnitin huomiota sosiaalisuuteen, hyvään ilmapiiriin. Tutorit olivat vastassa ja jututtivat hakijoita. Juttelin muiden suomea opiskelemaan hakevien kanssa ja yhden kanssa ehdin parissa tunnissa ystäväystyä niin, että olemme yhä kaveriteita Facebookissa, vaikkei hänen tiensä käynytäkään Jyväskylän yliopistoon syksyn tullen.

Olen saanut tavata uskomattoman ihania ihmisiä täällä ollessani niin opintojen kuin harrastuksieni parissa.

On tärkeää viihtyä siellä missä on. Ei ole täysin turhuutta sekään, että fuksit kulkevat laumoissa syksyisin. He vain yrittävät löytää sen koko opiskeluajan kestävä yhteisön ja kaveriporukan, jonka kanssa selviää niin vaikeista tenteistä ja sämpylättömistä lounashetkestä Ilokivellä kuin pitkistä kävelymatkoista Mattilanniemeen ja tunkkaisista luennoista Fennicumin saleissa.

KUUDEN vuoden aikana ympäristöt ovat muuttuneet paljonkin. Kuokkalan maisemat vaihtuivat pian Kortepohjan maisemiin, yliopiston päärakennus on jälleen auki pitkän ja piinallisen peruskorjauksen jälkeen, kokonaan uusi kampusalue Ruusupuisto on rakentunut vasta opintojeni aikana,

”Pysähdy, nauti hetki”, sanoi luokanopettajaopiskelijoiden maataideteos Seminaarinmäellä toukokuussa.

ja muistaako joku vielä sitä, kun yksi lounasravintola sijaitsi Musi-callalla.

Ilokivi ja Lozzi olivat vuoroin vieraissa kirjastolla väistötiloissa. Ja mitä teimmekään ennen yliopistokauppa Soppia? En edes muista. Ostimme kirjekuoremme Tiimarista.

Silti jotain olennaista ja ihanaa tässä opiskelukaupungissa on ja pysyy. Nimittäin tunnelma: sen

ihmiset, tapahtumat ja ilmapiiri. Hymyilevät vastaan tulijat ja muut iloiset kohtaamiset.

TULEE vielä valmistumisen aika (minullekin, uskokaa tai älkää!), siirtyminen työelämään ja muutto pois Jyväskylästä. Se tulee olemaan yhden elämäni tärkeimmän aikakauden päätös ja se tulee ilman muuta tekemään kipeää.

Jyväskylä, täällä opiskeleminen ja kaikki sen mukanaan tuoma ihana säilyy onneksi muistoissani lopun ikääni. Eikä tämä onneksi ole sellainen paikka, johon olisi häpeä palata verestämään muistoja silloin, kun seuraava elämäntaihe tuntuu liian stressaavalta ja opiskelijaelämä nostalgisen kaukaiselta.

NAUTTIKAA Jyväskylästä ja täällä opiskelusta. Opiskelu on ainoa tuista aikaa, ja vaikka se kuulostaa kliseeltä, on se totista totta.

OTSO HAAPAMÄKI

Kolmen ruokalajin illallinen Sanen emäntien tapaan

Sanen emännät haastoivat itsensä ja päättivät valmistaa kolmen ruokalajin illallisen kriteereinään edullisuus, kasvisruoka ja maittävyys. Lopputuloksena oli italialaisvaikutteinen menu, joka ei käy liian tyyriksi edes opiskelijan kukkarolle.

Menun kasaaminen lähti liikkeelle siitä, että emännät halusivat tehdä jo Osman sitsijälkkäriksi pannacottaa. Tämä ei kuitenkaan resurssien osalta onnistunut tuolloin, joten siitä saakka emäntien on tehnyt mieli tehdä pannacottaa. Nyt siihen tuli tilaisuus, joten emännät päättivät rakentaa menun tämän jälkkärin ympärille. Lisäksi menusta haluttiin tehdä opiskelijabudjetille sopiva mutta silti arkiruokaa hienempi kokonaisuus.

Illallisen (jonka emännät tekivät kylläkin jo päivällä...) tekemiseen meni kokonaisuudessaan noin hieman reilut kaksi tuntia. Menun tekeminen kannattaa aloittaa jälkkäristä, jotta se ehtii hyytyä. Alkuruoan puolestaan ehtii tehdä hyvin sinä aikana, kun pääruoka on uunissa.

OSTOSLISTA / KAIKKI RESEPTIESSÄ TARVITTAVAT TUOTTEET:

- 4 tomaattia	- pippuri
- 3 sipulia	- sokeri
- 1 valkosipuli	- patonki
- basilikapuska	- 2 tlk tomaattimurskaa
- 2 munakoisoa	- 1 prk ruokakermaa (suositus: 15%)
- mansikoita tai muita marjoja	- 2 pkt mozzarellaa
- oliiviöljy	- 100 gr parmesanraastetta
- suola	- 5 dl kuohukermaa
	- hyytelösokeri Multi

HINTA:

Ostokset: n. 15 €

Viini: 10,40 €

(Toim. huom. Osa ostoslistan tuotteista löytyi jo Tiina-emännän kotoa!)

Yhteensä: n. 25 €

ALKURUOKA: BRUSCHETTA

Alkuruoaksi emännät valitsivat helppoakin helpomman bruschetan. Vinkki: Käytä bruschettaan hieman pehmenneet tomaatit sekä kaapin pohjalle unohtuneet vaaleat leivät ja vältä ruokahävikkiä!

Bruschetta:

Ainekset:

- 4 tomaattia
- 1 sipuli
- 2 valkosipulinkynttä
- oliiviöljyä
- 1 dl hienonnettua basilikaa
- ripaus suolaa
- ripaus mustapippuria
- patonkia

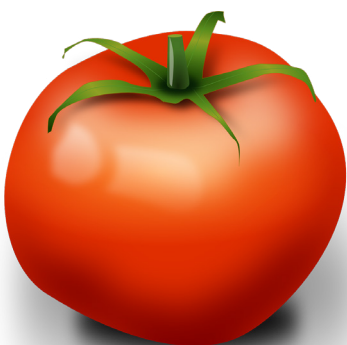
Valmista näin:

1. Pilko tomaatit ja sipulit pieniksi paloiksi. Paista ne öljyssä paistinpannulla.
2. Lisää seokseen basilika ja mausteet.
3. Levitä täyte lämmitettyjen/paahdettujen patonkiviipaleiden päälle.

Emäntien arvio alkuruoasta:

Pomminvarma valinta! Vaikea epäonnistua, ellei raaka-aineet ole todella huonoja. Nopea tehdä. Sopisi hyvin myös iltapalaksi.

JÄLKIRUOKA: MANSIKKA- PANNACOTTA

Jälkiruoaksi valikoitui emäntien himoama mansikka-pannacotta. Vinkki: Tee tämä ensimmäisenä, jotta pannacotta ehtii hyytyä jälkkärihetkeen mennessä!

Mansikka-pannacotta:

Ainekset:

- 5 dl kermaa
- 1 dl Dansukkerin hyytelösokeri Multia
- mansikoita

Valmistus:

1. Sekoita paksupohjaisessa kattilassa kerma ja sokeri.
2. Kuumenna kiehuvaaksi.
3. Anna kiehua 30 sekuntia.
4. Kaada tarjoiluastioihin.
Laita tarjoiluastiat jääkaappiin, kun ne ovat hieman viilenneet.
5. Anna hyytyä muutama tunti.
6. Koristele haluamillasi marjoilla tai hedelmillä. (Emännät käyttivät survottuja pakastemansikoita.)

Emäntien arvio jälkiruoasta:

Naurettavan helppo jälkiruoka. (Mutta älyttömän hyvää!) Muista, että kerma palaa helposti pohjaan, joten seosta kannattaa ahkerasti sekoitella.

RUUAN SEURAKSI: NAU MAI -VALKOVIINI

Emäntien arvio viinistä:

Kiitokset Alkon myyjälle viinisuosituksesta! Viini oli hyvää, ja se sopi hyvin ruokiin. Ei kuitenkaan sovi kittausviiniksi, sillä viini ei ollut emäntien makuun tarpeeksi makeaa.

KIRJOITTAJAT: TIINA VIERTAMO JA SALLA SAARI
KUVAT: TIINA VIERTAMO

Testaa: mitä näet ympä

Tarkkailemme kukin ympäristöämme eri tavoin: toiset näkevät vain välittömässä läheisyydessä olevan, toiset keskittyvät omiin ajatuksiinsa ja toiset salakuuntelevat myös naapuripöydän keskusteluja. Kiinnitämme myös huomiota eri asioihin: omiin tuntemuksiin eri tilanteissa, rakennusten ja esineiden esteettisyyteen ja vastaan tuleviin ihmisiin. Nyt pääset testaamaan näetkö ympärillesi ja mitä siellä näet.

1

Mihin seuraavista kiinnität huomiota viimeksi?

- a. Sukassani olevaan reikään
- b. Sateiseen sähähän
- c. Vastaantulijan kivaan kaulahuiviin
- d. En kiinnittänyt

2

Mikä seuraavista kuvista puhuttelee sinua parhaiten tällä hetkellä?

a.

b.

c.

d.

rilläsi?

Laske välittömässä läheisyydessä olevien esineiden ja asioiden määrä.
Kuinka paljon sait tulokseksi?

- Päässäni on satoja asioita.
- Läppäri, puhelin, kalenteri, kynä, pöytä, tuoli... 5–15.
- Kymmeniä, jos myös kaikki ympärilläni olevat ihmiset lasketaan.
- En jaksanu laskea, vaikka kolme.

Kun ajattelet jotain ihanaa, ajatteletko

- lempi-tv-sarjasi hauskimpia vaihteita?
- kaunista maisemaa tai paikkaa, jossa olet saanut viettää aikaasi?
- ystäviesi tai mielitettyä seuraa?
- Ei ole mitään ihanaa.

Yliopistolla lempipaikkani on

- Aallon kirjasto: siellä ei ole juuri koskaan ketään.
- Yliopiston kirjasto: viihdyn ihmisten ympäröimänä siellä missä tapahtuu.
- Ruusupuisto: miljöö on kaunis ja idyllinen opiskeluun.
- En käy yliopistolla.

Millainen olisi unelmiesi maailma?

- Sellainen, jossa minulla olisi taloudellisesti kaikki hyvin, hyvä työ ja kivoja harrastuksia.
- Vaaleanpunainen pilvilinna, jossa puut olisivat hattaraa ja elämä olisi ikuista auringonlaskua.
- Sellainen, jossa kaikilla olisi hyvä olla toistensa kanssa.
- Ikuinen tyhjiö, jossa saisi olla yksin rauhassa.

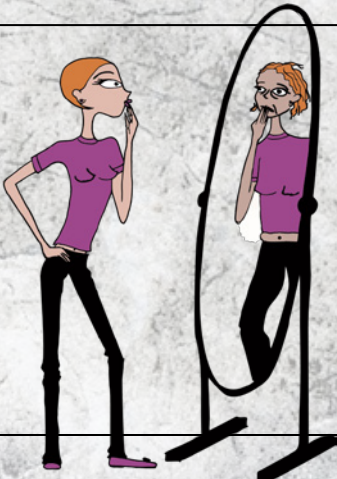

Bonuskysymys. (Vastaa jos uskallat.)
Valitse alla olevista sanoista rumin.

- Räkä
- Rusakko
- Rölli
- Reikä

Valitettavasti kysymykset päättyvät tähän. Nyt äkkiä tuloksia kohti seuraavalle sivulle!

Tulokset

ENITEN A-VASTAUKSIA: NÄET VAIN ITSESI

Olet käpertynyt omiin ajatuksiisi niin, ettet välttämättä näe mitään itsesi ulkopuolella. Saatat törmäillä asioihin, pakoilla vastuuta ja vältellä vastaantulijoiden katseita. Kiinnität huomiota omiin asioihisi liiaksikin. Vaikutat itsekeskeiseltä omanedun tavoittelijalta, vaikka olet ehkä vain stressaantunut, rakastunut tai muuten vaan fucked up. Hae apua ajoissa, jotta saat taas sateenvarjon auki, kutsuja illanistujaisiin tai matcheja Tinderissä.

ENITEN B-VASTAUKSIA: NÄET YMPÄRILLÄSI TAPAHTUVAN

Maailmasi koostuu materiasta, jota pyrit haalimaan lisää kaiken aikaa. Tarvitset ehdottomasti uusia kenkiä, kyniä, kirjoja, kaulimia ja kahvikuppeja pysyäksesi rauhallisena näinä levottomina aikoina. Olet esteetikko, jolle kaikki kaunis antaa voimaa. Saatat uppoutua maisemaan ja nauttia kävelyistä ulkosalla satoi tai paistoi. Voisit joskus keskittyä myös siihen, mitä omissa ajatuksissasi tai muiden elämässä tapahtuu. Lainaa vaikka kynää kaverille ja kysy, mitä hänelle kuuluu.

ENITEN C-VASTAUKSIA: NÄET MUUT

Muut ihmiset, heidän ajatuksensa ja kommelluksensa ovat kiinnostuksesi kohteena suurimman osan ajasta. Viihdyt siellä, missä muukin, ja hakeudut jos jonkinlaisiin sosiaalisiin tapahtumiin päästäksesi tutustumaan uusiin ihmisiin ja kuuntelemaan heidän tarinoitaan. Voisit myös joskus olla hetken yksin kotona ja katsoa avaraa luontoa. Se avartaisi maailmankatsomustasi. Muiden näkeminen estää sinua näkemästä kunnolla itseäsi ja ympäristöä, jossa juuri sinun olisi hyvä olla.

ENITEN D-VASTAUKSIA: ET NÄE MITÄÄN

Todennäköisesti et näe edes tätä vastausta. Semppiä nyt kuitenkin. Osta B-, C- ja D-vitamiinia.

BONUS-KYSYMYKSEN LISÄPISTEYTYKSI

Mikäli vastasit kysymykseen 7 minkä tahansa vastausvaihtoehdon, häpeä! Jokainen suomen kielen sana on omalla tavallaan kaunis, ja Sinun jos jonkun pitäisi arvostaa suomen kieltä ja sen ilmaisuvoimaisia sanoja. Jos et vastannut, on Sinulla hyvät edellytykset osallistua SKIS409 Etymologia ja sanaston kehittäminen -kurssille.

Katso ympärillesi

Syksyisestä säästä huolimatta olet ollut hyväntuulinen. Toisaalta joskus astuminen koirankakkaan tai märkään mutaan voi olla päivän paras asia. Älä välttele totuutta, vaan kohtaa pahakin päivä suurin silmin.

Jos kaipaat elämäsi muutosta, kokeile nousta sängystä eri jalalla viikon ajan. Elämäsi muuttuu. Tarkkaile ympäristöäsi tarkemmin tällä viikolla. Jos huomaat jotain outoa, tiedät, että olet mennyt aivan liian pitkälle.

Haahuilusi johdattaa sinut tuntemattoman äärelle lauantaina 8.12. Jotta tuntematon olisi enemmän uhka kuin mahdollisuus, moikkaa tänään naapuriasi. Anna itsesi elää enemmän kuin ennen.

Sytytä kynttilä menneelle motivaatiollesi ja tee rituaali, jolla otat vastaan uudet haasteet. Etsi uusi reitti kirjastolta Ilokivelle ja näytä se muillekin. Kuuntele vieruspöydän tanelia. Lumen tullessa kohtaat joutain suurenmoista.

Pysähdy tänään kuuntelemaan ajatuksiasi. Ne kertovat sinulle, miten sinun tulee kohdata seuraava vastoinkäymisesi. Etsi varaparistot ja säilytä niitä työpöydälläsi viikon verran varmuuden vuoksi.

Parhaat ystäväsi kyllästyvät valitukseesi tällä viikolla. Keksi jotain positiivisempaa lähitulevaisuuteesi. Lisää ruokavalioosi pippuria, niin saat pippuria päivääsi. Kierrä pirteään takkiin pukeutunut vastaan tulija kaukaa.

Muurahaiset muuttavat luoksesi asumaan 12.12. Ota ne vastaan avoimin mielin. Osta taskulamppu, sillä se vaikuttaa koko loppuvuoteesi. Muista kuivata lattia huolellisesti suihkun jälkeen.

Jos olet tappanut kaikki vihervasvisi, olet onnistunut jossain muussa. Kun olet keksinyt, missä kättelet ja kiität itseäsi siitä. Taita seuraava matkasi maisemareittiä ja osta taskulamppu, tonttulakki ja termospullo.

Jouheva syksy on alkanut raskaita etkä oikein näe eteesi pimeällä kadulla. Kadut sitä, ettet äänestänyt seurakunta-vaaleissa. Päästäksesi synneistäsi osta ensi kerralla kaupasta ohraleipää.

Olet jahkannut kuin tuuliviiri. Voisit hiljalleen päättää, mitä oikeasti haluat. Lakkaa haaveilemasta isommasta, uudemmasta ja siistimmästä asunnosta ja siivoa lääväsi heti, kun mahdollista. Kokeile kestohelelmäpussia.

Onko joululahjat jo hankittu? Jos eivät, kokeile uutta reseptiä. Ala priorisoimaan asioita mielivaltaisesti: lounas ennen aamupalaa, salitreeni ennen kouluhommia, kouluhommat ennen lempi-tv-ohjelmaasi. Mutta älä hanki lemmikkiä.

Pimeys on saanut sinut voimaan huonosti, mutta seuraavan kerran auringon paistaessa huomaat, että pimeys on kaiken luovuutesi perusta. Älä sulje verhoja ensi yöksi.

**INSANEN ASTROHÖRHÖ
KUVAT AURA TUOMINEN**

Ympäristöpakolainen

**En kuulu tänne, en tuonnekaan
en kumarra länteen tai Mekkaan
en kerää hyvää karmaa
en usko tai oo uskoton
omistan yhden moton:
mikään ei oo varmaa**

**oon poistanut jo facen
ei mulle oikee oo oikee tai vasen
olen sitoutumaton
sama pätee ihmissuhteisiin
ei niissä oo aihetta mulle kuin nuhteisiin
kun mussa mun vinoutumat on**

**ja niin mä pakenen jälleen
päästä pahkaa täsmälleen
läpi esteistä tai yli
sokeasti etsin tilaa
joka olooni ei pilaa
missä oottaa lämmin syli**

**mutta tätä se on kaikkialla
mikä muss on vialla
en tunne kuuluvani mihinkään
en kiintopisteeks saa
mennyttä tai tulevaa
oonko turvassa, jos pääni sisään jään?**

HETA AHO